

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2024/25:SfU19

Ekonomisk familjepolitik

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna. I skrivelsen redogör regeringen för sin bedömning av de iakttagelser som Riksrevisionen har gjort och de rekommendationer som riktas till regeringen i Riksrevisionens rapport Bostadsbidragets måluppfyllelse – trångboddhet och absolut fattigdom samt de åtgärder som regeringen har vidtagit med anledning av de brister som Riksrevisionen har lyft fram i rapporten. Det har väckts två följdmotioner med anledning av regeringens skrivelse.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår 18 motionsyrkanden, med koppling till det som behandlas i skrivelsen, med hänvisning till framför allt pågående arbete.

I övrigt föreslår utskottet att riksdagen avslår drygt 110 motionsyrkanden om ekonomisk familjepolitik från allmänna motionstiden 2024/25. Dessa motionsyrkanden handlar bl.a. om föräldraförsäkring, barnbidrag, underhållsstöd och bostadsbidrag.

I betänkandet finns 38 reservationer (S, SD, V, C, MP). I en av reservationerna (S, MP) föreslås att riksdagen ska göra ett tillkännagivande om att reservera fler dagar i föräldraförsäkringen. Betänkandet innehåller också ett särskilt yttrande (SD). I yttrandet redovisar Sverigedemokraterna ett andrahandsyrkande när det gäller de reserverade dagarna i föräldraförsäkringen.

Behandlade förslag

Regeringens skrivelse 2024/25:78 Riksrevisionens rapport om bostadsbidragets måluppfyllelse.

Sju yrkanden i följdmotioner.

Cirka 120 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2024/25.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut4

Redogörelse för ärendet9

Utskottets överväganden.....10

 Riksrevisionens rapport om bostadsbidragets måluppfyllelse10

 Familjepolitikens inriktning15

 Föräldraförsäkring20

 Barnbidrag.....35

 Bostadsbidrag och underhållsstöd38

 Övriga familjeförmåner42

Reservationer47

 1. Bostadsbidragets måluppfyllelse, punkt 1 (SD).....47

 2. Bostadsbidragets måluppfyllelse, punkt 1 (V).....47

 3. Bostadsbidragets måluppfyllelse, punkt 1 (MP)48

 4. Tillfälligt tilläggsbidrag, punkt 2 (S, V, MP).....49

 5. Familjepolitikens inriktning, punkt 4 (S).....50

 6. Familjepolitikens inriktning, punkt 4 (V)50

 7. Familjepolitikens inriktning, punkt 4 (C)52

 8. Familjepolitikens inriktning, punkt 4 (MP)52

 9. Föräldraförsäkring, punkt 5 (SD)53

 10. Föräldraförsäkring, punkt 5 (V).....54

 11. Föräldraförsäkring, punkt 5 (C).....55

 12. Föräldraförsäkring, punkt 5 (MP).....56

 13. Reserverade dagar, punkt 6 (S, MP).....57

 14. Reserverade dagar, punkt 6 (SD).....58

 15. Reserverade dagar, punkt 6 (V).....58

 16. Överlåtelse av föräldrapenning, punkt 7 (S).....59

 17. Överlåtelse av föräldrapenning, punkt 7 (C).....60

 18. Uttag över tid av föräldrapenning, punkt 8 (SD)60

 19. Uttag över tid av föräldrapenning, punkt 8 (V)61

 20. Uttag över tid av föräldrapenning, punkt 8 (C).....61

 21. Snabbhetspremien, punkt 9 (S, C)62

 22. Snabbhetspremien, punkt 9 (MP)62

 23. Socialförsäkringsskyddet för gravida, punkt 10 (S, V).....63

 24. Socialförsäkringsskyddet för gravida, punkt 10 (MP)64

 25. Tillfällig föräldrapenning för vårdåtgärder i skolan, punkt 11 (S, V, MP).....64

 26. Översyn av tillfällig föräldrapenning, punkt 12 (SD).....65

 27. Översyn av tillfällig föräldrapenning, punkt 12 (MP)65

 28. Barnbidrag och flerbarnstillägg, punkt 13 (SD)66

 29. Barnbidrag och flerbarnstillägg, punkt 13 (C).....67

 30. Översyn av flerbarnstillägg, punkt 14 (S).....67

 31. Bostadsbidrag, punkt 15 (V).....68

 32. Bostadsbidrag, punkt 15 (C).....68

 33. Beräkning av bostadsbidrag, punkt 16 (S, V, MP)69

 34. Underhållsstöd, punkt 17 (SD)70

 35. Beräkning av underhållsstöd, punkt 18 (S, MP)70

 36. Övriga familjeförmåner, punkt 19 (SD)71

 37. Övriga familjeförmåner, punkt 19 (V).....72

38. Övriga familjeförmåner, punkt 19 (MP).....	72
Särskilt yttrande	74
Reserverade dagar, punkt 6 (SD).....	74
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	75
Skrivelsen.....	75
Följdmotionerna	75
Motioner från allmänna motionstiden 2024/25	76

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Riksrevisionens rapport om bostadsbidragets måluppfyllelse

1. Bostadsbidragets måluppfyllelse

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:1325 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 1–6,

2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 12,

2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 4,

2024/25:3315 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 1–4 och

2024/25:3318 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 1 och 2.

Reservation 1 (SD)

Reservation 2 (V)

Reservation 3 (MP)

2. Tillfälligt tilläggsbidrag

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:862 av Patrik Björck (S),

2024/25:1844 av Patrik Lundqvist m.fl. (S),

2024/25:3075 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 14 och

2024/25:3318 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 3.

Reservation 4 (S, V, MP)

3. Regeringens skrivelse

Riksdagen lägger skrivelse 2024/25:78 till handlingarna.

Familjepolitikens inriktning

4. Familjepolitikens inriktning

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:255 av Josef Fransson (SD),

2024/25:347 av Markus Kallifatides (S) yrkandena 2–4,

2024/25:730 av Yasmine Bladelius och Hanna Westerén (båda S),

2024/25:1812 av Patrik Lundqvist m.fl. (S),

2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 1–3, 7 och 11,

2024/25:2127 av Sanna Backeskog m.fl. (S),

2024/25:2131 av Sanna Backeskog m.fl. (S),

2024/25:2338 av Jamal El-Haj (-) yrkandena 1 och 2,

2024/25:2618 av Rasmus Ling m.fl. (MP) yrkande 22,

2024/25:2623 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 12,

2024/25:2637 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 1–3,

2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 2,

2024/25:3052 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkandena 12–15, 17 och 18 samt

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 30.

Reservation 5 (S)
Reservation 6 (V)
Reservation 7 (C)
Reservation 8 (MP)

Föräldraförsäkring

5. Föräldraförsäkring

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:553 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 2,
2024/25:1142 av Gudrun Brunegård (KD),
2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 8,
2024/25:1661 av Camilla Rinaldo Miller (KD),
2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 10,
2024/25:2626 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 2,
2024/25:3105 av Märta Stenevi m.fl. (MP),
2024/25:3157 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 52 och
2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 31, 32, 34, 36
och 38.

Reservation 9 (SD)
Reservation 10 (V)
Reservation 11 (C)
Reservation 12 (MP)

6. Reserverade dagar

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:545 av Kalle Olsson (S),
2024/25:604 av Alexander Christiansson (SD),
2024/25:956 av Martin Ådahl (C),
2024/25:1141 av Mathias Bengtsson (KD),
2024/25:1147 av Mikael Oscarsson (KD) yrkande 2,
2024/25:1251 av Louise Thunström m.fl. (S),
2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 5,
2024/25:1412 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 22,
2024/25:1800 av Annika Strandhäll (S),
2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 8,
2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 5,
2024/25:3069 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 8 och
2024/25:3097 av Markus Wiechel (SD).

Reservation 13 (S, MP)
Reservation 14 (SD)
Reservation 15 (V)

7. Överlåtelse av föräldrapenning

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 6–8 och

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 35.

Reservation 16 (S)

Reservation 17 (C)

8. Uttag över tid av föräldrapenning

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:1147 av Mikael Oscarsson (KD) yrkande 1,

2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkandena 6 och 7,

2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 13 och

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 33.

Reservation 18 (SD)

Reservation 19 (V)

Reservation 20 (C)

9. Snabbhetspremien

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:360 av Azadeh Rojhan (S),

2024/25:1665 av Camilla Rinaldo Miller (KD),

2024/25:2639 av Märta Stenevi m.fl. (MP),

2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 9 och

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 37.

Reservation 21 (S, C)

Reservation 22 (MP)

10. Socialförsäkringsskyddet för gravida

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:1809 av Patrik Lundqvist m.fl. (S),

2024/25:2636 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 1–6 och

2024/25:3026 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 9.

Reservation 23 (S, V)

Reservation 24 (MP)

11. Tillfällig föräldrapenning för vårdåtgärder i skolan

Riksdagen avslår motion

2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 11.

Reservation 25 (S, V, MP)

12. Översyn av tillfällig föräldrapenning

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkandena 2, 9 och 10,

2024/25:1412 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 23,

2024/25:2245 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD)
och

2024/25:2624 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 1.

Reservation 26 (SD)

*Reservation 27 (MP)**Barnbidrag***13. Barnbidrag och flerbarnstillägg**

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:599 av Malin Björk (C),

2024/25:643 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD),

2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4,

2024/25:2721 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) och

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 41.

Reservation 28 (SD)

Reservation 29 (C)

14. Översyn av flerbarnstillägg

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:1742 av Angelica Lundberg och Markus Wiechel (båda SD),

2024/25:2099 av Lars Beckman (M),

2024/25:2870 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) och

2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 10.

Reservation 30 (S)

*Bostadsbidrag***15. Bostadsbidrag**

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 6 och

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 39 och 40.

Reservation 31 (V)

Reservation 32 (C)

16. Beräkning av bostadsbidrag

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 5 och

2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 12 i denna del.

Reservation 33 (S, V, MP)

*Underhållstöd***17. Underhållsstöd**

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 13 och

2024/25:1657 av Karin Sundin (S) yrkande 8.

Reservation 34 (SD)

18. Beräkning av underhållsstöd

Riksdagen avslår motion

2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 12 i denna del.

Reservation 35 (S, MP)

Övriga familjeförmåner

19. Övriga familjeförmåner

Riksdagen avslår motionerna

2024/25:93 av Magnus Jacobsson (KD) yrkande 2,

2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 19,

2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkandena 14, 17 och 18,

2024/25:1402 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkandena 10 och 11,

2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 15–17 och

2024/25:2624 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 2.

Reservation 36 (SD)

Reservation 37 (V)

Reservation 38 (MP)

Stockholm den 8 maj 2025

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Viktor Wärnick

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Viktor Wärnick (M), Ludvig Aspling (SD), Anders Ygeman (S), Sanne Lennström (S), Clara Aranda (SD), Jessica Rodén (S), Åsa Eriksson (S), Daniel Persson (SD), Ola Möller (S), Magnus Resare (M), Ingemar Kihlström (KD), Nima Gholam Ali Pour (SD), Malte Tängmark Roos (MP), Patrik Karlson (L), Caroline Högström (M), Isabell Mixter (V) och Anders W Jonsson (C).

Redogörelse för ärendet

Den 10 september 2024 överlämnade riksdagen Riksrevisionens rapport Bostadsbidragets måluppfyllelse – trångboddhet och absolut fattigdom (RiR 2024:15) till regeringen. Den 7 januari 2025 återkom regeringen till riksdagen med skrivelsen 2024/25:78 Riksrevisionens rapport om bostadsbidragets måluppfyllelse. Vid utskottets sammanträde den 22 oktober 2024 informerade företrädare för Riksrevisionen utskottet om rapporten.

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens skrivelse och sju yrkanden i två följdmotioner samt i samband härmed elva yrkanden från den allmänna motionstiden 2024/25. Därutöver behandlar utskottet drygt 110 yrkanden från den allmänna motionstiden 2024/25 som bl.a. handlar om föräldraförsäkring, barnbidrag, underhållsstöd och bostadsbidrag.

Förslagen i motionerna finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Riksrevisionens rapport om bostadsbidragets måluppfyllelse

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bostadsbidragets måluppfyllelse och om tillfälligt tilläggsbidrag och lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

Jämför reservation 1 (SD), 2 (V), 3 (MP) och 4 (S, V, MP).

Regeringens skrivelse

Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer

Riksrevisionen har granskat om bostadsbidraget är effektivt utformat i förhållande till dess bostads- och familjepolitiska syften. Två syften med bostadsbidraget är att ge resurssvaga hushåll möjlighet att efterfråga goda och tillräckligt rymliga bostäder respektive att ge barnhushåll ett bidrag till en god ekonomisk levnadsstandard. Bostadsbidraget syftar även till att minska skillnaderna i ekonomiska villkor mellan hushåll med och utan barn.

Den övergripande revisionsfrågan har besvarats med hjälp av följande frågor:

- Ger bostadsbidraget resurssvaga hushåll möjlighet att efterfråga en god och tillräckligt rymlig bostad?
- Bidrar bostadsbidraget till att barnhushåll får en god ekonomisk levnadsstandard och att de ekonomiska villkoren mellan hushåll med och utan barn minskar?
- Säkerställer regeringen att bostadsbidraget når sina syften?

Riksrevisionen övergripande slutsatser är att bostadsbidraget inte är effektivt utformat i förhållande till sitt bostadspolitiska syfte medan det är effektivt utformat i förhållande till sitt familjepolitiska syfte. Enligt Riksrevisionen har den bostadspolitiska måluppfyllelsen försämrats över tid i och med att hushåll med bostadsbidrag har blivit alltmer trångbodda jämfört med tidigare. Den familjepolitiska måluppfyllelsen har enligt Riksrevisionen däremot förbättrats genom att den ekonomiska levnadsstandarden har förbättrats hos barnhushåll med bostadsbidrag. Bostadsbidragets effekt i fråga om att minska skillnaderna i ekonomiska villkor mellan hushåll med och utan barn visar dock inte någon entydig förändring, enligt Riksrevisionen.

Riksrevisionen bedömer att regeringens uppföljning och återrapportering har säkerställt att det familjepolitiska syftet nås, vilket varit regeringens huvudfokus. Regeringens uppföljning av det bostadspolitiska syftet uppvisar dock vissa brister eftersom den inte varit återkommande och inte tydligt

fokuserat på möjligheterna att efterfråga goda och tillräckligt rymliga bostäder. Vidare har regeringen i låg grad återrapporterat den bostadspolitiska måluppfyllelsen av bostadsbidraget till riksdagen. Riksrevisionen noterar att regeringens återrapportering av det bostadspolitiska syftet till riksdagen upphörde efter 2006 i samband med att bostadsbidraget flyttades från utgiftsområde 18 till utgiftsområde 12.

Liksom vid tidigare granskningar konstaterar Riksrevisionen nu att bostadsbidraget förskjutits mer åt det familjepolitiska syftet. Regeringen har återkommit till riksdagen med förslag på förändringar i bostadsbidraget för att åtgärda bristande familjepolitisk måluppfyllelse. Däremot har regeringen endast vidtagit ett fåtal åtgärder som knyter an till det bostadspolitiska syftet, och de har inte motiverats med att stärka den bostadspolitiska måluppfyllelsen.

Riksrevisionen konstaterar att bostadsbidragets tudelade syfte gör det svårare att uppnå de båda syftena med bidraget. Genom att stärka det ena syftet riskerar styrningen mot det andra syftet att försvagas med sämre måluppfyllelse som följd.

Vidare framhåller Riksrevisionen att bostadsbidraget under senare tid har fått ett tredje syfte genom införandet av det tillfälliga tilläggsbidraget, som ska stötta ekonomiskt utsatta hushåll i ekonomiskt svåra tider. Eftersom tilläggsbidraget bara når vissa resurssvaga hushåll kan dock ifrågasättas om bostadsbidraget är en lämplig förmån att nyttja för detta syfte, särskilt om behovet kvarstår under en längre tid.

Riksrevisionen ger regeringen följande rekommendationer:

- Se över bostadsbidragets utformning för att möjliggöra en bättre måluppfyllelse. Översynen kan bl.a. inkludera att se över om det är lämpligt att både det bostadspolitiska och det familjepolitiska syftet ligger i samma förmån samt hur den bostadspolitiska måluppfyllelsen kan stärkas, exempelvis genom att bostadskostnadsintervallet följer med i hyresutvecklingen
- Se över om bostadsbidraget är en lämplig förmån för att stötta ekonomiskt svaga hushåll i ekonomiskt svåra tider
- Följ återkommenade upp bostadsbidragets måluppfyllelse vad avser både familje- och bostadspolitik samt återrapportera förändringar till riksdagen vid behov. Uppföljningen bör bl.a. inkludera utvecklingen av trångboddhet hos hushåll med bostadsbidrag.

Regeringens bedömningar och åtgärder

Regeringen välkomnar Riksrevisionens granskning och konstaterar att den utgör ett underlag som kan ligga till grund för framtida utveckling av bostadsbidraget.

Regeringen instämmer i stort i Riksrevisionens iakttagelser om regeringens uppföljning och återrapportering av bostadsbidragets familje- och bostadspolitiska måluppfyllelser. I sammanhanget nämns att regeringen i budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1 utg.omr. 18 avsnitt 3.4) aviserade sin

avsikt att se över bl.a. målformuleringen för det dåvarande politikområdet Bostadspolitik. I samband med översikten och det nya mål som senare antogs för politikområdet beslutade regeringen att använda andra resultatindikatorer.

När det gäller Riksrevisionens bedömning att det är svårt att samtidigt uppnå båda syftena med bostadsbidraget instämmer regeringen i att förändringar som syftar till att stärka det ena syftet kan medföra risker för att styrningen mot det andra syftet försvagas. Regeringen anser att det dock inte nödvändigtvis behöver finnas ett motsatsförhållande utan att de två syftena kan uppnås samtidigt. Regeringen har därför inte för avsikt att göra en sådan översyn av bostadsbidraget som Riksrevisionen rekommenderar. Regeringen ser ett större behov av det reformarbete som redan pågår och som syftar till att göra bostadsbidraget mera träffsäkert genom ett framtida användande av inkomstuppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationerna hos Skatteverket.

Riksrevisionens rekommendation om att se över om bostadsbidraget är en lämplig förmån för att stötta ekonomiskt svaga hushåll i ekonomiskt svåra tider syftar enligt regeringen på det tillfälliga tilläggsbidraget till barnfamiljer i bostadsbidraget som har funnits de senaste åren. Regeringen har bedömt att tilläggsbidraget har varit motiverat i en tid av extraordinära prisökningar. Tilläggsbidragets syfte är att på ett effektivt och träffsäkert sätt stötta den aktuella målgruppen under en begränsad tid. Från och med januari 2025 förlängdes det tillfälliga tilläggsbidraget i ytterligare sex månader, men nivån sänktes till 25 procent av det preliminära bostadsbidraget. I takt med att den ekonomiska utvecklingen vänder och det ser ljusare ut kan behovet av det extraordinära bidraget komma att minska, enligt regeringen.

Regeringen anser att Riksrevisionens rekommendationer inte motiverar några ytterligare åtgärder för närvarande. Med skrivelsen anser regeringen att Riksrevisionens rapport är slutbehandlad.

Motionerna

Bostadsbidragets måluppfyllelse

I kommittémotion 2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 12 föreslås ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att stärka bostadsbidraget. Målet om att den ekonomiska familjepolitiken ska bidra till en god ekonomisk levnadsstandard för alla barnfamiljer och minskade skillnader i fråga om de ekonomiska villkoren för hushåll med och utan barn bör följas upp. Flertalet barnfamiljer som har en tuff ekonomisk situation i dag kommer även att ha det svårt ekonomiskt framöver.

I kommittémotion 2024/25:3315 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör genomföra en översyn av bostadsbidraget för att säkerställa att målen med bidraget uppfylls på ett bättre sätt. Bostadsbidragets syfte är att se till att personer har råd med ett fullvärdigt boende. Bristerna i bostadsbidraget är omfattande eftersom inkomstgränsen för när hushåll är berättigade till bostadsbidrag samt taket för vilka hyror

bostadsbidraget täcker inte har följt med i kostnadsutvecklingen. I yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen återkommande bör följa upp bostadsbidragets måluppfyllelse när det gäller både ekonomisk familjepolitik och trångboddhet. Ett mer välriktat bidrag kan stärka resurssvaga hushålls möjligheter att efterfråga goda och tillräckligt rymliga bostäder samt bidra till att förstärka levnadsstandarden för barnhushåll och minskar skillnaderna i fråga om ekonomiska villkor för hushåll med och utan barn. I yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om regeringen bör utvärdera huruvida bostadsbidraget är en lämplig förmån för att stötta ekonomiskt svaga hushåll i ekonomiskt svåra tider. De tillfälliga höjningarna har medfört en tillfällig lättnad för ekonomiskt hårt prövade grupper och har varit nödvändiga, men nu behövs det en permanent höjning av bostadsbidraget. I yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om en ny modell för att stärka bostadsbidraget. Bostadsbidraget bör avlasta hushåll som har så låga inkomster att de behöver hjälp med boendekostnaderna. Bland annat bör gränserna höjas för inkomst- och bostadskostnaden, även hushåll utan barn bör omfattas och bidraget bör inkomstindexeras fr.o.m. 2026. Bostadsbidraget bör konstrueras så att andra inkomster, t.ex. försörjningsstödet, inte minskar i samma omfattning som bostadsbidraget ökar. En ny modell för bostadsbidraget föreslås även i kommittémotion 2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 4.

Märta Stenevi m.fl. (MP) föreslår i kommittémotion 2024/25:3318 yrkande 1 ett tillkännagivande om att i linje med Riksrevisionens rekommendation tillsätta en utredning om bostadsbidragets reformering. Det bostadspolitiska syftet att hjälpa fler hushåll att efterfråga tillräckligt rymliga bostäder behöver återupprättas. De hushåll som omfattas av bostadsbidraget har blivit allt mer trångbodda, samtidigt som andelen hushåll som nås av bidraget har halverats. Bostadskostnadsnivåerna bör ligga i linje med de faktiska genomsnittliga hyrorna. Utredningen bör även överväga om fler typer av hushåll kan omfattas av systemet. Modellen bör följa kostnadsutvecklingen i samhället så att målen med bostadsbidrag kan uppfyllas över tid. I yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att utredningen bör utvärdera ett nytt familjepolitiskt mål för bostadsbidraget. Det familjepolitiska målet är inte längre ändamålsenligt. I takt med att de ekonomiska klyftorna ökar bör bostadsbidraget även inriktas på att utjämna skillnaderna mellan barnfamiljer och inte bara på att utjämna skillnaderna mellan barnfamiljer med respektive utan barn. Även i kommittémotion 2024/25:1325 av Märta Stenevi m.fl. (MP) föreslår samma motionärer ett tillkännagivande om en reformering av bostadsbidraget (yrkande 1). Motionärerna föreslår även tillkännagivanden om att en utredning bör leda till att fler hushåll bör omfattas av bostadsbidraget (yrkande 2), och att fler hushåll med bostadsbidrag ska kunna efterfråga tillräckligt rymliga bostäder (yrkande 3). Enligt motionärerna ska utredningens direktiv även syfta till att fler hushåll med bostadsbidrag ska, klara normala levnadskostnader efter hyra (yrkande 4) och kunna efterfråga bostäder med en genomsnittlig hyresnivå (yrkande 5). I yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om att en sådan

utredning även bör undersöka om fler hushållstyper kan omfattas för en bättre fungerande bostadsmarknad.

Tillfälligt tilläggsbidrag

Jennie Nilsson m.fl. (S) föreslår i kommittémotion 2024/25:3075 yrkande 14 ett tillkännagivande om att regeringen bör följa utvecklingen av bostadsbidraget med det tillfälliga tilläggsbidraget till barnfamiljer som ett bostadspolitiskt viktigt verktyg för ekonomiskt svaga hushåll. Boendekostnaden är den största enskilda utgiftsposten för många hushåll. Motionärerna menar att det är av yttersta vikt att följa utvecklingen och ha beredskap och mekanismer för att justera nivåer vid behov i den akuta situation som nu råder med höga räntor (om än på väg nedåt) och kraftiga hyreshöjningar. I motion 2024/25:862 av Patrik Björck (S) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen på sikt bör överväga att permanenta det tillfälliga tilläggsbidraget i bostadsbidraget. I motion 2024/25:1844 av Patrik Lundqvist m.fl. (S) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör se över hur bostadsbidraget kan förstärkas och skyddas mot inflation samt det tillfälliga tilläggsbidraget i bostadsbidraget permanentas.

Märta Stenevi m.fl. (MP) föreslår i kommittémotion 2024/25:3318 yrkande 3 ett tillkännagivande om att permanenta det tillfälliga tilläggsbidraget i bostadsbidraget tills en reformering av bostadsbidraget genomförs. Enligt motionärerna är det hög tid att reformera bostadsbidraget för att ge fler barn en bättre start i livet, och fler hushåll bättre möjligheter att delta i samhället på jämlika villkor. Många hushåll med barn lever med oerhört små marginaler och att allt fler resurssvaga hushåll skuldsätter sig.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar Riksrevisionens rapport om bostadsbidragets måluppfyllelse och anser i likhet med regeringen att den kan utgöra ett underlag för framtida utveckling av bostadsbidraget.

Utskottet instämmer också i stort i Riksrevisionens iakttagelser om regeringens uppföljning och återrapportering av bostadsbidragets familje- och bostadspolitiska måluppfyllelser. Enligt utskottet är det viktigt att regeringen följer upp och säkerställer en ändamålsenlig återrapportering om bostadsbidragets måluppfyllelse så att riksdagen kan följa utvecklingen och fatta väl informerade beslut om regeringens förslag. Utskottet noterar att Försäkringskassan återkommande redovisar indikatorer som möjliggör analys av måluppfyllelsen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn. I år ska Försäkringskassan enligt sitt regleringsbrev lämna en sådan slutredovisning senast den 17 juni.

Utskottet delar regeringens och motionärernas bedömning om att det finns behov av att modernisera regelverket. I likhet med regeringen anser utskottet att bostadsbidragets fördelningsmässiga träffsäkerhet behöver förbättras. Utskottet noterar att den s.k. BUMS-utredningen i betänkandet Träffsäkert –

Införande av månadsuppgifter i bostadsbidraget och underhållsstödet (SOU 2021:101) såg över hur reglerna om bostadsbidrag bör ändras för att öka stödets träffsäkerhet och minska risken för skuldsättning. Utredningen lämnade i samma betänkande förslag om att använda inkomstuppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationerna hos Skatteverket så att bostadsbidraget lämnas med ett mer korrekt belopp från början. Utskottet ser positivt på det reformarbete som regeringen anger pågår inom området. Mot den bakgrunden anser utskottet att riksdagen inte bör ta något initiativ till att se över, utvärdera eller reformera bostadsbidraget, återkomma med en ny modell för att stärka bostadsbidraget eller skydda bostadsbidraget från inflation.

Utskottet konstaterar att det tillfälliga tilläggsbidraget till barnfamiljer i bostadsbidraget betalas ut t.o.m. juni 2025 (bet. 2024/25:SfU4, rskr. 2024/25:99). I likhet med regeringen anser utskottet att tilläggsbidraget har varit motiverat för att stötta ekonomiskt svaga hushåll under en begränsad tid. Utskottet följer frågan. Utskottet anser inte att det finns anledning för riksdagen att ta initiativ för att se över eller permanenta det tillfälliga tilläggsbidraget.

Motionerna 2024/25:862 (S), 2024/25:1325 (MP) yrkandena 1–6, 2024/25:1400 (SD) yrkande 12, 2024/25:1844 (S), 2024/25:1926 (V) yrkande 4, 2024/25:3315 (V) yrkandena 1–4 och 2024/25:3318 (MP) yrkandena 1–3 avstyrks därmed. Utskottet anser att motion 2024/25:3075 (S) yrkande 14 om att följa utvecklingen av bostadsbidraget med det tillfälliga tilläggsbidraget till barnfamiljer som ett bostadspolitiskt viktigt verktyg för ekonomiskt svaga hushåll får anses vara delvis tillgodosett och avstyrker därmed även det yrkandet.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

Familjepolitikens inriktning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om den familjepolitiska inriktningen.

Jämför reservation 5 (S), 6 (V), 7 (C) och 8 (MP).

Motionerna

Anders Ygeman m.fl. (S) föreslår i kommittémotion 2024/25:3028 yrkande 2 ett tillkännagivande om behovet av att stärka den ekonomiska familjepolitiken och stötta de barnfamiljer som drabbats hårt av krisen. Svenska familjer ska inte behöva bära hela kostnadsökningen och den ekonomiska otrygghet som det medför. I motion 2024/25:730 av Yasmine Bladelius och Hanna Westerén (båda S) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska ta fram en nollvision och gör en översyn av den ekonomiska familjepolitiken med syftet

att bekämpa barnfattigdomen i Sverige. I motion 2024/25:347 av Markus Kallifatides (S) yrkandena 2–4 föreslås tillkännagivanden om att bostadsbidraget, underhållsstödet och barnbidraget ska indexeras i linje med inflationen. I motion 2024/25:1812 av Patrik Lundqvist m.fl. (S) föreslås ett tillkännagivande om att överväga möjligheten att det ska gå att dra in studiehjälpen enligt studiestödslagen från Centrala studiestödsnämnden (CSN), på grund av gymnasieelevers frånvaro, utan att det påverkar barnpensionen. I motion 2024/25:2127 av Sanna Backeskog m.fl. (S) föreslås att regeringen bör utreda möjligheten att inte låta gymnasieelevers CSN-bidrag påverka andra ekonomiska stöd som bostadsbidrag, flerbarnstillägg och förlängt underhållsstöd. I motion 2024/25:2131 av Sanna Backeskog m.fl. (S) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör göra en översyn av barns ekonomiska villkor för att ge alla barn en uppväxt fri från ekonomisk fattigdom.

I motion 2024/25:255 av Josef Fransson (SD) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör se över möjligheterna att ta fram ett program för att stimulera familjebildning och barnafödande.

I kommittémotion 2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om att fr.o.m. 2027 indexera tak och ersättningsnivåer inom den ekonomiska familjepolitiken. De inkomstrelaterade ersättningarna, inkluderat tak och grundnivåer, bör inkomstindexeras. Kostnadsrelaterade ersättningar som barn- och bostadsbidrag bör prisindexeras och fasta belopp bör endast användas undantagsvis. Vidare bör ersättningsnivåer och tak utformas så att 80 procent av löntagarna får 80 procent av lönen i ersättning. När det gäller barnbidraget föreslår motionärerna att ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om att prisindexera barnbidraget fr.o.m. 2026 (yrkande 7). I yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med en strategi för att säkerställa att man bättre når målet för den ekonomiska familjepolitiken. De generella trygghetssystemen bör förstärkas. I yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda möjligheten att trappa ned vissa ersättningar inom den ekonomiska familjepolitiken för att möjliggöra en omställning när ersättningarna upphör. Det kan t.ex. underlätta för den som avslutat sina gymnasiestudier påbörjat högskolestudier, fått arbete eller skrivits in i ett arbetsmarknadspolitiskt program. I yrkande 11 föreslås ett tillkännagivande om att höja taken i föräldraförsäkringen (föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning och graviditetspenning) så att 80 procent av löntagarna har inkomster under taket. Taken i transfereringssystemen bör vara enhetliga.

I kommittémotion 2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 30 föreslås ett tillkännagivande om en modern, liberal politik för barnens bästa och för jämställda och jämlika villkor för alla föräldrar. Föräldraförsäkringen bör anpassas till ett modernt samhälle och arbetsliv och till olika familjekonstellationer samt premiera ett jämställt uttag av föräldradagar.

I kommittémotion 2024/25:2618 av Rasmus Ling m.fl. (MP) yrkande 22 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda om det kan införas ett särskilt flyttstöd för personer som tvingats att fly undan våld i nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck. Det finns ett akut behov av att införa ett nytt stöd i socialförsäkringssystemet för att enskilda inte ska behöva drabbas ekonomiskt när t.ex. sekretessen brustit eller det krävs upprepade bostadsbyten på grund av att skyddade personuppgifter röjs. I kommittémotion 2024/25:3052 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkandena 12–15 och 17 föreslås tillkännagivanden om att flyktingar och andra som flyttar till Sverige ska ha samma rätt som andra i Sverige till föräldraförsäkring, barnbidrag, flerbarnstillägg, bostadsbidrag, merkostnadsersättning och omvårdnadsbidrag. I yrkande 18 föreslås ett tillkännagivande om att flyktingar från Ukraina ska ges samma rättigheter till barnbidrag och andra bosättningsbaserade rättigheter som gäller för andra som är folkbokförda i Sverige. I kommittémotion 2024/25:2637 av Märta Stenevi m.fl. (MP) föreslås tillkännagivanden om att permanent inflationssäkra barnbidrag och underhållsstöd (yrkandena 1 och 2) samt indexera bostadsbidraget för barnfamiljer (yrkande 3). Att inflationssäkra trygghetssystemen är nödvändigt för att inte ekonomiskt utsatta familjer ska hamna ännu längre efter ekonomiskt. Även i kommittémotion 2024/25:2623 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 12 föreslås ett tillkännagivande om att bostadsbidraget för barnfamiljer bör indexeras.

I motion 2024/25:2338 av Jamal El-Haj (-) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att barnbidraget bör höjas för att motverka barnfattigdom. I yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör indexera barnbidraget och införa en automatisk justering baserad på inflation.

Utskottets ställningstagande

Den ekonomiska familjepolitiken ska bidra till en god ekonomisk levnadsstandard för alla barnfamiljer och minska skillnaderna mellan hushåll med barn och utan barn. Det förutsätter att familjepolitiken har god träffsäkerhet.

Inflationen påverkar prisbasbeloppet, som bestämmer den högsta ersättningsnivån i föräldrapenningen. Utskottet noterar att prisbasbeloppet och timlönerna har höjts, vilket innebär att medelstillsdelningen för föräldrapenningen har ökat. För att stärka den ekonomiska situationen för de barnfamiljer som har det svårt under en period med hög inflation noteras vidare att det tillfälliga tilläggsbidraget till barnfamiljer i bostadsbidraget har förlängts vid flera tillfällen. Som framgår av betänkandet pågår det också utredningar och beredningar för att förbättra villkoren för barnfamiljer. Som utskottet sagt vid tidigare tillfällen är det samtidigt viktigt att säkerställa att den ekonomiska familjepolitiken bidrar till att hålla nere prisökningarna. Enligt utskottets mening finns det sammantaget inte anledning att nu vidta någon åtgärd för att höja eller indexera bidrag och ersättningar eller att stärka, göra en översyn eller trappa ned ersättningar stegvis inom den ekonomiska familjepolitiken. Motionerna 2024/25:347 (S) yrkandena 2–4, 2024/25:730

(S), 2024/25:1926 (V) yrkandena 1, 3, 7 och 11, 2024/25:2131 (S), 2024/25:2338 (-) yrkandena 1 och 2, 2024/25:2623 (MP) yrkande 12, 2024/25:2637 (MP) yrkandena 1–3 och 2024/25:3028 (S) yrkande 2 avstyrks därför.

Ett jämställt föräldraskap där barnet får tid med båda sina föräldrar har positiva effekter för såväl barn som kvinnor och män. Utskottet konstaterar att flera reformer genomförts för att öka flexibiliteten i föräldraförsäkringen. Antalet s.k. dubbelldagar har nyligen utökats och dessa dagar kan användas under längre tid för att ge föräldrar större möjlighet att ta ledigt samtidigt tidigt i barnets liv. Dessutom har det nyligen införts en möjlighet att överlåta föräldrapenningdagar till någon annan vuxen i barnets liv som är försäkrad men som inte är förälder eller till någon som likställs med en förälder enligt socialförsäkringsbalken. Avsikten är att göra det lättare för olika familjekonstellationer att använda föräldrapenningen. Vidare noterar utskottet att Försäkringskassan enligt sitt regleringsbrev för 2025 ska arbeta för att ge föräldrar bättre kunskap om föräldraförsäkringens regelverk och om möjligheterna att använda föräldrapenningen flexibelt samt om de långsiktiga effekterna av fördelningen av föräldraledighet. Syftet är att stärka förutsättningarna för ett jämställt uttag av föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning. Utskottet noterar även att Utredningen om en modern föräldraförsäkring har lämnat betänkandet Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn – en ny modell för föräldraförsäkringen (SOU 2017:101). Utredningens förslag bereds i Regeringskansliet. Enligt utskottets mening bör det arbete som pågår och utredningens förslag avvaktas. Motion 2024/25:3158 (C) yrkande 30 avstyrks därmed.

Försäkringskassan redovisar som nämnts årligen indikatorer som möjliggör analys av målpuppfyllelsen för utgiftsområdet Ekonomisk trygghet för familjer och barn. En slutredovisning av resultat och analyser ska lämnas till regeringen senast den 17 juni 2025. Utskottet anser att även detta pågående arbete bör avvaktas. Motionsyrkanden om en strategi för bättre nå målet för den ekonomiska familjepolitiken eller ett program för att stimulera familjebildning och barnafödande bör enligt utskottet därför inte ge upphov till någon åtgärd. Motionerna 2024/25:255 (SD) och 2024/25:1926 (V) yrkande 2 avstyrks därför.

När det gäller motionsyrkanden om kvalificering till socialförsäkringen noterar utskottet att kommittén om kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd i sitt betänkande Kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för vissa grupper (SOU 2025:53) föreslår en kvalificeringsmodell för vissa bosättningsbaserade socialförsäkringsförmåner. Reformen kommer främst att påverka tredjelandsmedborgare, men även vissa EU/EES-medborgare. Utredningens förslag bereds i Regeringskansliet. Utskottet anser att regeringen beredning bör avvaktas, varför motion 2024/25:3052 (MP) yrkandena 12–15, 17 och 18 avstyrks.

När det gäller motionsyrkandet om att utreda ett nytt särskilt flyttstöd för personer som tvingats att fly undan våld konstaterar utskottet att möjligheten

till försörjning många gånger är av väsentlig betydelse för en persons beslut och möjlighet att bryta upp från en våldsamt relation samt för att kunna känna trygghet efter uppbrottet. Många våldsutsatta behöver därför konkret stöd av socialtjänsten både i det akuta skedet och på längre sikt, bl.a. i form av försörjning och boende. Varje kommun svarar för socialtjänsten inom sitt område och har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver (2 kap. 1 § socialtjänstlagen [2001:453], SoL). Socialnämnden har ett generellt ansvar för brottsoffer och ska särskilt beakta kvinnor och barn som utsatts för våld eller andra övergrepp (5 kap. 11§ andra stycket SoL). Om den enskilde inte själv kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på något annat sätt, kan den enskilde få ekonomiskt bistånd för sin livsföring i övrigt (4 kap. 1 § SoL). Bistånd kan lämnas för bl.a. flyttkostnader (SOSFS 2013:1). Mot den bakgrunden anser utskottet inte att det finns skäl att vidta någon åtgärd i den frågan. Motion 2024/25:2618 (MP) yrkande 22 avstyrks med det anförda.

Ett barn som går i skolan när han eller hon fyller 18 år har rätt till förlängt underhållsstöd så länge som barnet bedriver studier som ger rätt till studiehjälp från CSN enligt 2 kap. studiestödslagen (1999:1395), dock längst t.o.m. juni det år då barnet fyller 20 år (18 kap. 6 § socialförsäkringsbalken, SFB). Vidare kan flerbarnstillägg lämnas för ett barn som har fyllt 16 år om barnet studerar heltid på gymnasiet och får studiehjälp enligt studiestödslagen från CSN. Det gäller även för barn som studerar i grundskolan eller en anpassad skola (15 kap. 9 § SFB). När det gäller bostadsbidrag ingår även inkomster från studiehjälp enligt studiestödslagen för den som är 18 år eller äldre vid beräkningen av den försäkrades bidragsgrundande inkomst (97 kap. 2 § SFB). Vidare kan den som fyllt 18 år och har en förälder som avlidit få barnpension vid studier som ger rätt till studiehjälp från CSN (78 kap. 5 § SFB). Det sagda innebär att om CSN drar in studiehjälpen kan det också komma att påverka nu nämnda förmåner. Utskottet anser inte att det anförts skäl för att ändra reglerna så att en gymnasieelev behåller barnpensionen när CSN drar in studiehjälpen enligt studiestödslagen. Utskottet är inte heller berett att vidta någon åtgärd så att vårdnadshavarens rätt till bostadsbidrag, förlängt flerbarnstillägg eller förlängt underhållsstöd inte påverkas om CSN drar in studiehjälpen enligt studiestödslagen. Motionerna 2024/25:1812 (S) och 2024/25:2127 (S) avstyrks därför.

Föräldraförsäkring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. reserverade dagar, överlåtelse av föräldrapenning och uttag över tid av föräldrapenning.

Jämför reservation 9 (SD), 10 (V), 11 (C), 12 (MP), 13 (S, MP), 14 (SD), 15 (V), 16 (S), 17 (C), 18 (SD), 19 (V), 20 (C), 21 (S, C), 22 (MP), 23 (S, V), 24 (MP), 25 (S, V, MP), 26 (SD) och 27 (MP) samt det särskilda yttrandet (SD).

Gällande ordning

Förmåner inom föräldrapenningen

Föräldrapenningförmåner lämnas enligt 11 kap. 2 § SFB i två olika former: dels som föräldrapenning för vård av barn med anledning av ett barns födelse eller adoption (12 kap. SFB), dels som tillfällig föräldrapenning i särskilda situationer när någon avstår från förvärvsarbete för att vårda ett barn eller i samband med att ett barn har avlidit (13 kap. SFB).

Föräldrapenning

Rätt till föräldrapenning har en försäkrad förälder som vårdar barn under tid när han eller hon inte förvärvsarbetar eller avstår från förvärvsarbete. Som villkor gäller bl.a. att föräldern under tiden till huvudsaklig del faktiskt vårdar barnet på det sätt som krävs med hänsyn till barnets ålder (12 kap. 2 och 3 §§ SFB). Enligt 12 kap. 5 § SFB har barnets mor rätt till föräldrapenning fr.o.m. den 60:e dagen före den beräknade tidpunkten för barnets födelse.

Föräldrapenning för samma barn och tid kan enligt 12 kap. 4 a § SFB lämnas till båda föräldrarna under s.k. dubbeldagar. Den 1 juli 2024 utökades antalet dagar då föräldrarna kan vara lediga samtidigt med föräldrapenning från 30 till 60 dagar, och tiden under vilken sådana dagar kan tas ut utökades från barnets första levnadsår till att gälla till dess att barnet är 15 månader.

Föräldrapenning kan också lämnas till fler än en förälder vid t.ex. mödravårdsbesök under en graviditet. Föräldrapenning i samband med besök hos mödravården kan lämnas för tid fr.o.m. den 60:e dagen före den beräknade tidpunkten för barnets födelse fram t.o.m. förlossningsdagen (12 kap. 5 a § SFB).

Föräldrapenning lämnas som hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels föräldrapenning. Föräldrapenningen lämnas på tre olika ersättningsnivåer: sjukpenningnivån, grundnivån och lägstanivån. För 390 av de 480 dagarna lämnas ersättning på sjukpenningnivå baserad på den sjukpenninggrundande inkomsten. Till de som har haft låga eller inga inkomster lämnas i stället ersättning på grundnivån med ett fast belopp på 250 kronor per

dag. De återstående 90 dagarna ersätts på lägstanivå lika för alla, med 180 kronor per dag (12 kap. 9–24 §§ SFB).

För att en förälder som är försäkrad för både bosättningsbaserad och arbetsbaserad föräldrapenning ska få förmånen på sjukpenningnivån för de första 180 dagarna krävs att föräldern under minst 240 dagar i följd före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten för födelsen har varit försäkrad för sjukpenning, och under hela den tiden haft rätt till en sjukpenning som överstiger lägstanivån för föräldrapenning (12 kap. 35 § SFB).

Reserverade dagar

När båda föräldrarna är vårdnadshavare har de rätt till hälften var av det totala antalet föräldrapenningdagar. En förälder kan dock avstå sin rätt till föräldrapenning till den andra föräldern med undantag för 90 dagar på sjukpenningnivån eller på grundnivån, s.k. reserverade dagar (12 kap. 15 och 17 §§ SFB).

Överlåtelse av föräldrapenning

Vid tillämpningen av bestämmelserna om föräldrapenningförmåner likställs en förälder med bl.a. en förälders make som stadigvarande sammanbor med föräldern, en förälders sambo, en särskilt förordnad vårdnadshavare som har vård om barnet och en blivande adoptivförälder (11 kap. 4 § SFB). Den 1 juli 2024 utökades vårdnadshavares möjligheter att överlåta föräldrapenningdagar till någon annan som är försäkrad för en sådan förmån. I dessa fall gäller att högst 90 dagar per barn får överlåtas och att en försäkrad som har fått rätt till en sådan förmån genom överlåtelse likställs med en förälder (11 kap. 4 a § och 12 kap. 17 a och b §§ SFB).

Uttag över tid av föräldrapenning

Föräldrapenning utbetalas som längst till dess att barnet har fyllt tolv år eller till den senare tidpunkt då barnet har avslutat det femte skolåret i grundskolan, men fr.o.m. barnets fyraårsdag kan endast sammanlagt 96 dagar sparas (12 kap. 12 och 13 §§ SFB). Tolvårsgränsen trädde i kraft den 1 januari 2014, samtidigt med införandet av fyraårsbegränsningen. Innan dess var gränsen barnets åttaårsdag eller när barnet slutade första klass, eller barnets tioårsdag vid adoption.

Sjukpenninggrundande inkomst

Den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) fastställs av Försäkringskassan utifrån den beräknade årliga arbetsinkomsten.

Så kallad SGI-skyddad tid gäller under tiden när den försäkrade helt eller delvis avstår från förvärsarbete för vård av barn och barnet inte har fyllt ett år (26 kap. 15 § SFB). Om den försäkrades SGI då har sänkts ska föräldrapenningen till dess att barnet uppnår två års ålder beräknas utifrån den SGI

som gällde före sänkningen (12 kap. 27 § SFB). Enligt praxis gäller detta endast om föräldern i oavbruten följd är helt eller delvis ledig från förvärvsarbete och under tiden uppbär föräldrapenning. För den som är helt ledig från arbetet krävs att föräldrapenning tas ut under minst fem kalenderdagar per vecka.

Om föräldern blir gravid på nytt innan barnet är ett år och nio månader behåller föräldrarna föräldrapenning på sjukpenningnivå – den s.k. snabbhetspremiern (12 kap. 29 § SFB).

Inkomst av näringsverksamhet ska enligt 25 kap. 8 § SFB räknas som inkomst av annat förvärvsarbete. Det gäller bl.a. dem som bedriver enskild näringsverksamhet eller handelsbolag. För egenföretagare bestäms SGI utifrån näringsverksamhetens beräknade nettointäkt, dvs. den beskattningsbara inkomsten. Med nettointäkt eller beskattningsbar inkomst avses företagets resultat efter avdrag för kostnader, eventuella avsättningar och avgifter, men före skatteavdrag. Även om det enligt regelverket är den förväntade intäkten av näringsverksamheten som SGI av annat förvärvsarbete ska avse används i praktiken tidigare års beskattade inkomst för att bedöma den framtida inkomsten. För denna bedömning har Försäkringskassan och tidigare Riks-försäkringsverket utfärdat föreskrifter och allmänna råd.

För en försäkrad med inkomst av annat förvärvsarbete som bedriver näringsverksamhet i någon form ska SGI beräknas till minst vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för någon annans räkning under en tid om 36 månader (uppbyggnadsskedet). Om inte villkoren är uppfyllda lämnas föräldrapenning på grundnivå (25 kap. 7 a och 9 §§ SFB).

Enligt 5 § föräldraledighetslagen (1995:584) har en förälder rätt att vara helt ledig för vård av barn till dess att barnet är 18 månader. En förälder har därutöver rätt att vara helt ledig medan föräldern får hel föräldrapenning enligt 12 kap. SFB.

Tillfällig föräldrapenning

Tillfällig föräldrapenning är en arbetsbaserad socialförsäkring som har som syfte att bidra till att föräldrar ska kunna kombinera arbete med föräldraskap.

Tillfällig föräldrapenning betalas enligt 13 kap. SFB ut till en förälder som behöver avstå från förvärvsarbete för vård av ett barn som är under 12 år och i vissa fall även vid vård av barn upp till 16 års ålder.

Under högst tio dagar i samband med ett barns födelse eller adoption kan tillfällig föräldrapenning lämnas till båda föräldrarna samtidigt (11 kap. 10 § första stycket och 13 kap. 10–14 §§ SFB).

Föräldrar till ett allvarligt sjukt barn som inte har fyllt 18 år har rätt till tillfällig föräldrapenning under ett obegränsat antal dagar när de behöver avstå från förvärvsarbete för vård av barnet (13 kap. 30 och 31 §§ SFB). Tillfällig föräldrapenning kan i dessa fall lämnas till båda föräldrarna samtidigt (11 kap. 10 § första stycket SFB).

Föräldrar till barn som omfattas av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, förkortad LSS, har rätt till tillfällig föräldrapenning i samband med sjukdom eller smitta hos barnet och för kontaktdagar. Ersättningen för kontaktdagar är till för att ge föräldrar till barn med funktionsnedsättning som omfattas av LSS möjlighet att lära sig mer om hur de kan stödja sitt barn och lämnas med tio dagar per barn och år (13 kap. 26 § SFB). Dagarna kan tas ut från barnets födelse fram till att barnet fyller 16 år och båda föräldrarna kan ta ut dem samtidigt.

Vidare kan tillfällig föräldrapenning lämnas under högst tio dagar per förälder och barn i samband med att ett barn har avlidit (13 kap. 31 e och 31 f §§ SFB).

En förälder får överlåta sin rätt till tillfällig föräldrapenning för vård av ett barn till någon som är försäkrad för tillfällig föräldrapenning och som i stället för föräldern avstår från förvärvsarbete för att vårda barnet (13 kap. 8 och 9 §§ SFB).

Graviditetspenning

En försäkrad som är gravid har enligt 10 kap. SFB rätt till graviditetspenning om graviditeten sätter ned hennes förmåga att utföra sitt förvärvsarbete med minst en fjärdedel och hon inte kan omplaceras till ett annat mindre ansträngande arbete. Detsamma gäller om den gravida kvinnan på grund av risk för bl.a. fosterskador har stängts av från sitt arbete med stöd av arbetsmiljölagen (1977:1160). Ersättningen lämnas tidigast fr.o.m. den 60:e dagen och längst t.o.m. den 11:e dagen före den beräknade tidpunkten för barnets födelse. Rätten till graviditetspenning vid risker i arbetsmiljön gäller för såväl arbetstagare som egenföretagare. Graviditetspenning lämnas som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedel graviditetspenning och ersättningen motsvarar sjukpenning.

Motionerna

Föräldraförsäkring

I kommittémotion 2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 8 föreslås ett tillkännagivande om en översyn av föräldrapenningen för att stärka denna. Föräldrar bör få ut en större andel av sin inkomst vid uttag av föräldradagar. Ersättningsgraden och inkomsttaket bör därför höjas. Familjer behöver bli mer jämställda och få möjlighet att göra de val som passar deras livspussel bäst.

I kommittémotion 2024/25:553 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör tillsätta en utredning för att se över möjligheterna för att göra det lättare för dem som arbetar i ensamföretag att vara föräldralediga. Motionärerna anför att det är svårare att anställa en vikarie i ensamföretag än i andra företag, och överlappande arbete går ofta inte på grund av t.ex. ekonomiska skäl eller på grund av knepiga

arbetstider. I kommittémotion 2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 10 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om att införa en lagstadgad rätt till ersättning så att de båda kan närvara vid vårdrelaterade besök i samband med en graviditet. Att båda föräldrarna är delaktiga redan under graviditet kan ha stor betydelse för hur föräldraskapet utvecklas, vilket ansvar de tar för barnet och barnets uppfostran.

I kommittémotion 2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 31 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga att införa en jämställdhetsbonus som även omfattar en jämställdhetsbonus för vård av sjukt barn. Föräldrapar med gemensam vårdnad som delat jämställt på föräldraledigheten, dvs. minst 40/60, under de första 18 månaderna bör få en skattefri jämställdhetsbonus på 25 000 kronor per vårdnadshavare. För att föräldrar i större utsträckning ska ta gemensamt ansvar för s.k. vab dagar bör det även ses över om det är möjligt att införa en vabbonus. I yrkande 32 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen snarast bör återkomma med förslag om att avskaffa lägstanivådagarna i föräldraförsäkringen. Dessa dagar bör fasas ut från föräldraförsäkringen. I yrkande 34 föreslås ett tillkännagivande om att ett obegränsat antal dubbeldagar ska tillåtas. Studier visar att dubbeldagarna har varit gynnsamma för jämställdhet, sammanhållning i familjen och kvinnors hälsa. I yrkande 36 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda möjligheterna att koppla skyddet av en förälders SGI till hur länge han eller hon har varit ledig i stället för till barnets ålder. Detta kan vara ett sätt att underlätta för pappor, som i regel tar ut föräldraledigheten i ett senare skede. Samtidigt understryker motionärerna att syftet med föräldrapenningen är att man ska kunna vara ledig med sitt barn under just de första levnadsåren. Utredningen bör ta båda dessa perspektiv i beaktande. I yrkande 38 föreslås ett tillkännagivande om att en företagare under sin föräldraledighet ska kunna bedriva viss begränsad administrativ, styrande verksamhet i sitt företag utan att förlora sin föräldrapenning. Ett tillkännagivande om att utreda en jämställdhetsbonus i föräldraförsäkringen och en jämställdhetsbonus för vård av barn föreslås även i kommittémotion 2024/25:3157 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 52.

I kommittémotion 2024/25:2626 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att en utredning bör undersöka möjligheten för familjehemsföräldrar att omfattas av föräldraförsäkringens regelverk när de tar emot ett barn för placering. För ett barn som placeras i familjehem är det extra viktigt att det finns tid och möjlighet för familjehemsföräldrarna att ge barnet en trygg anknytning. I kommittémotion 2024/25:3105 av Märta Stenevi m.fl. (MP) föreslås ett tillkännagivande om att skyndsamt införa en ny ersättning inom ramen för föräldraförsäkringen vid ledighet från arbete i samband med insatser inom socialtjänsten. Föräldrar förväntas vara ledig från arbetet för att närvara vid insatser från socialtjänsten, vilket kan innebära problem med att klara nödvändiga levnadsomkostnader. Ersättningsnivån bör vara densamma som för föräldrapenningen. Ersättningen bör kunna utges tills dess att barnet har fyllt 18 år.

I motion 2024/25:1142 av Gudrun Brunegård (KD) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda möjligheten för en förälder att vara lediga från jobbet med ersättning, liknande vab, vid familjebehandling med familjeterapeut och liknande. I motion 2024/25:1661 av Camilla Rinaldo Miller (KD) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda om begränsningen av antalet dubbel dagar ska tas bort. Det bör vara upp till varje familj att själva bestämma över hur föräldrapenningen ska användas.

Reserverade dagar

I kommittémotion 2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om en mer jämställd och individualiserad föräldraförsäkring. Föräldraförsäkringen bör individualiseras ytterligare och bl.a. delas i tre delar för att öka barnens rätt till sina föräldrar och uppmuntra ett mer jämställt uttag av föräldradagar. I motion 2024/25:1251 av Louise Thunström m.fl. (S) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör se över hur föräldraförsäkringen kan individualiseras och anpassas till olika familjekonstellationer. I motion 2024/25:1800 av Annika Strandhäll (S) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör se över hur föräldraförsäkringen kan byggas ut och individualiseras inom ramen för en fastställd tidsplan. Även i kommittémotion 2024/25:3069 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 8 och i motion 2024/25:545 av Kalle Olsson (S) föreslås ett tillkännagivande om behov av en mer jämställd föräldraförsäkring.

I kommittémotion 2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om att avskaffa reserverade dagar i föräldraförsäkringen och ge tillbaka valfriheten till familjerna. Föräldrarna bör ges förtroendet att fullt ut bestämma hur föräldraförsäkringen ska disponeras. Även i kommittémotion 2024/25:1412 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 22 samt i motionerna 2024/25:604 av Alexander Christiansson (SD) och 2024/25:3097 av Markus Wiechel (SD) föreslås tillkännagivanden om att avskaffa de reserverade dagarna.

I kommittémotion 2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 8 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om en individualiserad föräldraförsäkring. Föräldraförsäkringen bör delas lika mellan föräldrarna, utan möjlighet att överlåta dagar. En individualisering bör givetvis också ta hänsyn till att familjer kan se ut på olika sätt.

I motion 2024/25:956 av Martin Ådahl (C) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda hur föräldraförsäkringen kan delas i tre lika delar, där en tredjedel var av den ersatta föräldraledigheten är knuten till den ena föräldern och den tredje delen kan delas mellan föräldrarna enligt överenskommelse. Enligt förslaget ska undantag göras för ensamstående föräldrar som ska ha rätt att utnyttja hela föräldraledigheten.

I motion 2024/25:1141 av Mathias Bengtsson (KD) föreslås ett tillkännagivande om en helt fri föräldraförsäkring med fler dubbel dagar och avskaffad

kvotering. I motion 2024/25:1147 av Mikael Oscarsson (KD) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att kvoteringen bör tas bort.

Överlåtelse av föräldrapenning

I kommittémotion 2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) i yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om att den möjlighet att överlåta föräldrapenning som infördes den 1 juli 2024 endast ska kunna nyttjas av ensamstående föräldrar. I yrkande 7 föreslås ett tillkännagivande om att möjligheten att överlåta föräldrapenning bör begränsas till 60 dagar. En mer begränsad möjlighet att överlåta föräldrapenningen kan minska risken för att föräldraskapet blir mer ojämnt och att försäkringen kommersialiseras alltmer. Ensamstående är de som behöver mest hjälp med livspusslet och de är därför en rimlig testgrupp. Efter att en sådan begränsad utbyggnad av reglerna har utvärderats kan man överväga att gå vidare med en utvidgning. I yrkande 8 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör följa upp de nya reglerna om överlåtelse av föräldrapenning mot bakgrund av riskerna för välfärds-kriminalitet och fusk vid överlåtelse av dagar. Eftersom regeringen valde att gå vidare med förslagen, trots remisskritiken, anser motionärerna att det finns skäl att vara vaksam inför det nya förslagets effekter. Utfallet av förändringen bör följas upp, inte minst ur jämställdhetssynpunkt, för att stävja fusk och välfärds-kriminalitet.

I kommittémotion 2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 35 föreslås ett tillkännagivande om att de nya reglerna om möjlighet att överlåta föräldradagar i föräldraförsäkringen bör utvärderas. Reglernas effekt bör utvärderas redan nu för att man ska kunna bedöma om möjligheten bör vidgas till att omfatta fler dagar.

Uttag över tid av föräldrapenning

I kommittémotion 2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) föreslås tillkännagivanden om att regeringen bör överväga att ta bort fyraårsregeln (yrkande 6) och att verka för en förändring av regelverket för att åstadkomma ökad flexibilitet i föräldrapenningen (yrkande 7). I dag går många föräldrapenningdagar förlorade på grund av regelverket som innebär att bara ett visst antal dagar kan sparas efter det att barnet fyllt fyra år. Fler dagar bör frigöras så att föräldrar kan använda föräldrapenning t.ex. när förskolan är stängd eller för barn i grundskolan som inte går på fritids.

Isabell Mixter m.fl. (V) föreslår i kommittémotion 2024/25:1926 yrkande 13 ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om att styra uttaget av föräldradagar till barnets första levnadsår och undvika att försäkrade sparar föräldradagar under längre tid, baserat på förslagen i slutbetänkandet Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn – en ny modell för föräldraförsäkringen (SOU 2017:101).

I kommittémotion 2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 33 föreslås ett tillkännagivande om att 80 procent av föräldrapenningdagarna ska tas ut innan barnet har fyllt tre år, i stället för som i dag fyra år. Föräldraförsäkringen avser att ge föräldern tid till omvårdnad och anknytning under de första levnadsåren.

I motion 2024/25:1147 av Mikael Oscarsson (KD) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda ett stegvis utöka uttag av föräldraförsäkringen med 6 månader från 13 till 19 månader.

Snabbhetspremien

I kommittémotion 2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande om att snabbhetspremien i föräldraförsäkringen bör avskaffas. Kort tid mellan förlossningarna kan ge kvinnor förlossningsskador och ökad risk för tidig födsel. Ett borttagande kan leda till att kvinnor i större utsträckning arbetar heltid mellan graviditeterna, vilket kan öka den ekonomiska självständigheten för kvinnor, på kort och lång sikt. Även i motion 2024/25:360 av Azadeh Rojhan (S) föreslås ett tillkännagivande om att snabbhetspremien bör avskaffas.

Martina Johansson m.fl. (C) föreslår i kommittémotion 2024/25:3158 yrkande 37 ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt bör presentera förslag om att avskaffa snabbhetspremien. Premien styr familjeplanering med tätare födselar, och täta graviditeter medför ökade risker för såväl barnen som mammorna. Därtill kan läggas att de leder till betydande risker för lång frånvaro - helt eller delvis - från arbetsmarknaden, vilket framför allt drabbar kvinnor och i synnerhet kvinnor med en redan svag anknytning till arbetsmarknaden.

I kommittémotion 2024/25:2639 av Märta Stenevi m.fl. (MP) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt bör utreda en förlängning av skyddet av SGI:n i föräldrapenningen. Fler kvinnor bör arbeta deltid utan att för den sakens skull tvingas att föda barn tätare än vad som kanske egentligen passar familjen, arbetssituationen och hälsan.

I motion 2024/25:1665 av Camilla Rinaldo Miller (KD) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda ett skydd av SGI:n för föräldralediga under tre år. Snabbhetspremien bör förlängas eftersom den begränsar familjers val och styr mot täta födselar.

Tillfällig föräldrapenning för vårdåtgärder i skolan och socialförsäkringsskyddet för gravida

I kommittémotion 2024/25:3026 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande om sjukförsäkringsskyddet för gravida. Regeringen bör gå vidare med förslagen i betänkandet Ett modernare socialförsäkringsskydd för gravida (SOU 2023:23) och återkomma med en proposition till riksdagen. Vidare föreslår Anders Ygeman m.fl. (S) i kommittémotion 2024/25:3028 yrkande 11 ett tillkännagivande om att

reglerna för tillfällig föräldrapenning i skolan bör moderniseras och förenklas. Förslagen i delbetänkandet VAB för vårdåtgärder i skolan (SOU 2021:41) om att det ska införas en ny ersättning för föräldrar till barn med en sjukdom eller funktionsnedsättning bör genomföras. Den nya ersättningen ska, när det behövs, ge rätt till tillfällig föräldrapenning. I motion 2024/25:1809 av Patrik Lundqvist (S) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör ta fler steg för att skapa ett mer jämställt socialförsäkringsskydd för gravida.

I motion 2024/25:2636 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att det bör förtydligas i regelverket att den som är gravid inte ska anses vara frisk om en icke-gravid hade ansetts vara sjuk med motsvarande symtom och arbete. I yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att taket vid beräkning av SGI:n i graviditetspenningen ska höjas till samma nivå som inom sjukpenningen, dvs. tio prisbasbelopp. Inkomstbortfall på grund av sjukdom ger i dag en högre ersättning än inkomstbortfall till följd av graviditetsrelaterade tillstånd. I yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att graviditetspenning ska kunna utgå t.o.m. dagen före faktisk förlossning. Det är inte rimligt att en gravid kvinna som går två veckor över den beräknad tiden för förlossning ska behöva använda sig av föräldraförsäkringen. I yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att en icke behovsprövad graviditetspenning ska kunna nyttjas de sista 21 kalenderdagarna före en beräknad förlossning och fram t.o.m. dagen före den faktiska förlossningen. Enligt motionärerna bör förslagen i betänkandet Ett modernare socialförsäkringsskydd för gravida genomföras (yrkande 5) med undantag för förslaget om att finansiera en förstärkning av graviditetspenningen genom att slopa flerbarnstillägget för det andra barnet (yrkande 6). En reform som syftar till att stärka kvinnors rättigheter och ekonomi bör inte finansieras genom att man samtidigt tar bort ett viktigt stöd för utsatta grupper där just kvinnor är överrepresenterade.

Översyn av tillfällig föräldrapenning

I kommittémotion 2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda möjligheten att införa en ny form av tillfällig föräldrapenning vid mödravårdsbesök för båda föräldrarna. I yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda möjligheten att utöka antalet dagar med sorgepeng. Det bör ges ökat utrymme till sorgearbete och lugn. I yrkande 10 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda möjligheten att utöka antalet pappadagar vid barns födsel eller adoption så att föräldrar får mer tid tillsammans. Även i kommittémotion 2024/25:1412 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 23 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda möjligheten att utöka antalet pappadagar. Även i motion 2024/25:2245 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga att utöka antalet dagar med sorgepeng.

I kommittémotion 2024/25:2624 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda rätten till tillfällig

föräldrapenning under skoltid under vissa omständigheter. Det gäller familjer med barn med funktionsnedsättning, och barn som av andra skäl inte klarar av sin skolgång i skolan utan stöd hemifrån.

Utskottets ställningstagande

Föräldraförsäkring

När det gäller lägstanivån i föräldraförsäkringen beredde och tillstyrkte utskottet under hösten 2024 regeringens förslag om att begränsa möjligheterna att använda bl.a. lägstanivådagarna på arbetsfri tid och när föräldrar förvärvsarbetar. Genom förslagen knyts användandet av föräldrapenning starkare till ett inkomstbortfall och till att föräldrar vårdar barn. Förslagen innebär att samtliga ersättningsnivåer i föräldrapenningen behandlas lika i förhållande till arbetsfri tid och omfattning av förvärvsarbete. Riksdagen följde utskottets förslag (prop. 2024/25:1, bet. 2024/25:SfU3, rskr. 2024/25:99). Lagändringarna trädde i kraft den 1 april 2025. Utskottet noterar att Regeringskansliet nu bereder betänkandet Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn – en ny modell för föräldraförsäkringen (SOU 2017:101) där det bl.a. föreslås att lägstanivån i föräldraförsäkringen ska slopas. I stället föreslås att föräldrapenning ska kunna tas ut under totalt 460 dagar och att samtliga dagar ska vara på sjukpenning- eller grundnivå, vilket innebär fler dagar med högre ersättningsnivå än i dag. Mot bakgrund av att reglerna kring lägstanivådagarna ändrats och att beredning pågår anser utskottet inte att det finns anledning att nu förordna om ytterligare åtgärder i fråga om lägstanivådagarna.

Den 1 juli 2024 utökades antalet dubbeldagar i föräldrapenningen från 30 dagar till 60 dagar och det blev möjligt att använda dubbeldagar fram till dess att barnet är 15 månader i stället för som tidigare 12 månader. Enligt utskottet saknas det skäl att nu förordna om att ytterligare öka eller ta bort begränsningen av antalet dubbeldagar.

När det gäller föräldrapenning vid familjehemsplaceringar konstaterar utskottet att endast de familjehemsföräldrar som är särskilt förordnade vårdnadshavare har rätt till föräldrapenning (11 kap. 4 § 3 SFB). Vid vissa placeringar kan det förekomma att socialnämnden, med hänsyn till det placerade barnets behov, begär att en vuxen ska finnas hemma under en längre period. Den familjehemsförälder som då är tjänstledig under en begränsad tid förlorar därmed sin förvärvsinkomst. Sveriges Kommuner och Regioner rekommenderar i cirkulär 2023:50 Ersättningar och villkor vid familjehemsvård av barn, unga och vuxna, vårdöverflyttningar med mera för 2024, att socialnämnden kompenserar den familjehemsförälder som är tjänstledig för det inkomstbortfall som uppkommer inklusive semesterersättning och för samma tid utbetalar det arvode som har fastställts utifrån barnets förhållanden (dnr SKR2023/01897). Mot den bakgrunden får enligt utskottet de grundläggande förutsättningarna för en person att kombinera förvärvsarbete med uppdraget som familjehemsförälder anses vara tillgodosedda. Utskottet finner

därför inte att det finns anledning att utöka föräldraförsäkringen och införa en ny typ av ersättning specifikt för gruppen familjehemsföräldrar.

I fråga om ersättning från föräldraförsäkringen vid ledighet från arbete i samband med insatser inom socialtjänsten noterar utskottet att VAB-utredningen, i slutbetänkandet Rätt och lätt – ett förbättrat regelverk för VAB (SOU 2022:31), föreslår förtydliganden av i vilka situationer föräldrar ska ha rätt till tillfällig föräldrapenning. Där föreslås också att fler ersättningsgrundande situationer ska läggas till den nuvarande ordningen för att bättre möta föräldrars och barns behov. En av de nya situationer som föreslås berättiga till tillfällig föräldrapenning är i det fall en förälder behöver avstå från förvärvsarbete för att kunna delta i en utredning om barnets behov av hjälp och stöd enligt socialtjänstlagen eller i en förhandsbedömning om en sådan utredning ska inledas. I departementspromemorian En lag om insatser inom socialtjänsten till vårdnadshavare, barn och unga när samtycke saknas (Ds 2024:30) föreslås att en förälder som deltar i socialnämndens insatser för barnet ska kunna ha rätt till tillfällig föräldrapenning om föräldern behöver avstå från förvärvsarbete i samband med deltagandet. Försäkringskassan ska få kräva att en förälder styrker sin rätt till föräldrapenningförmån genom intyg från en socialnämnd. Betänkandet och departementspromemorian bereds i Regeringskansliet. Utskottet anser att den pågående beredningen bör avvaktas.

När det gäller motionsyrkandena om att göra det lättare för de som arbetar i olika typer av företag att vara föräldralediga konstaterar utskottet följande. Under våren 2022 riktade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om föräldraförsäkring för företagare (bet. 2021/22:SfU18, rskr. 2021/22:282). Utskottet angav att regelverket bör anpassas så att det blir enklare att driva företag när man är förälder och att det bör vara möjligt att bedriva viss begränsad administrativ styrande verksamhet i sitt företag utan att förlora sin föräldrapenning. I budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1 utg.omr. 12) anger regeringen att det inte är motiverat att lämna ytterligare förslag som innebär att föräldrapenning betalas ut när en förälder utför förvärvsarbete. Föräldrapenningen är flexibel men ställer också krav som har försäkringsmässig grund. Försäkringen täcker inkomstbortfall när en förälder vårdar sitt barn. Regeringen anger vidare att det är ett grundläggande krav för rätt till föräldrapenning som bör kvarstå. Utskottet delade i betänkande 2023/24:SfU12 regeringens uppfattning och noterade som regeringen att det redan är möjligt för en företagare att utföra visst arbete i sitt företag under föräldraledigheten genom att ta ut föräldrapenning på deltid, exempelvis på 75 procent under en eller flera dagar. När en förälder använder lägstnivåddagar finns även möjlighet att förvärvsarbete upp till sju åttondelar av en dag och ändå få hel föräldrapenning. Även möjligheten att överlåta föräldrapenning till någon annan som vårdar barnet i föräldrarnas ställe, kan underlätta för företagare som inte helt kan avstå från arbete i företaget under föräldraledigheten. Riksdagen följde utskottets förslag (prot. 2023/24:101). Utredningen om Ett trygghetssystem för alla – översyn av regelverket för sjukpenninggrundande inkomst (S 2021:07) har haft i uppdrag att bl.a. utreda hur regelverket för

sjukpenninggrundande inkomst ska ge ökad trygghet och förutsebarhet för försäkrade, däribland företagare. Utredningens betänkande Ett trygghetssystem för alla – Nytt regelverk för sjukpenninggrundande inkomst (SOU 2023:30) har remitterats. Regeringen anger i skrivelse 2024/25:75 Riksdagens skrivelser till regeringen, att den efter remissbehandlingen konstaterat att det finns behov av kompletterande beredningsunderlag och att Regeringskansliet inledde ett arbete under 2024 för att utveckla och fördjupa förslagen. Sammantaget anser utskottet att det finns anledning att avvakta vidare åtgärder i fråga om att underlätta föräldraledigheten för företagare.

Motionsyrkanden om att utöka skyddet för SGI:n, att införa en ny förmån för vårdrelaterade besök under graviditeten eller en jämställdhetsbonus eller att stärka föräldrapenningen får anses identiska med eller snarlika de yrkanden som utskottet avstyrkte förra året. Riksdagen följde då utskottets förslag (bet. 2023/24:SfU12, prot. 2023/24:101). Utskottet ser inte skäl att nu göra någon annan bedömning i dessa frågor.

Motionerna 2024/25:553 (V) yrkande 2, 2024/25:1142 (KD), 2024/25:1400 (SD) yrkande 8, 2024/25:1661 (KD), 2024/25:1926 (V) yrkande 10, 2024/25:2626 (MP) yrkande 2, 2024/25:3105 (MP), 2024/25:3157 (C) yrkande 52 och 2024/25:3158 (C) yrkandena 31, 32, 34, 36 och 38 avstyrks därmed.

Reserverade dagar

När det gäller motionsyrkandena om att skapa en mer jämställd och individualiserad föräldraledighet eller att helt avskaffa de reserverade föräldrapenningdagarna konstaterar utskottet följande. Flera reformer har genomförts under senare tid för att öka mäns uttag av föräldrapenning. Sedan 2016 är tre månader reserverade för vardera föräldern och 2022 infördes regler om att de reserverade dagarna även omfattar föräldrapenning på grundnivå. Enligt utskottet är det också centralt att föräldrar kan göra informerade val i fråga om föräldraledighet och att de vet vilken effekt som fördelningen och längden har på löne- och karriärutvecklingen. Som redan nämnts ska Försäkringskassan enligt sitt regleringsbrev för 2025 stärka förutsättningarna för ett jämställt användande av föräldrapenning. Myndigheten ska också genom information bidra till att föräldrar får bättre kunskap om föräldraförsäkringens regelverk, om möjligheten att använda föräldrapenningen flexibelt och om de långvariga effekterna av fördelningen av föräldraledighet. Utskottet noterar även förslaget i betänkandet SOU 2017:101 om att ytterligare utöka antalet reserverade dagar med föräldrapenning. Förslaget bereds i Regeringskansliet och är en del i ett större förslag till en ny modell för föräldraförsäkringen. Vidare noteras Inspektionen för socialförsäkringens (ISF) rapport Har omsorgen om barnen blivit mer jämställd? En analys av tredje reserverade månadens effekt på föräldrars fördelning av föräldraledighet och vab (2024:9). Enligt ISF har den tredje reserverade månaden i föräldrapenningen bidragit till att mammors och pappors föräldraledighet har blivit lite mer jämställd. Men

enligt ISF beror det främst på att mammor har minskat sin ledighet och inte på att pappor har ökat sin. I rapporten anges även att den tredje reserverade månaden har påverkat olika grupper olika mycket.

Sammantaget anser utskottet att pågående arbete bör avvaktas. Mot den bakgrunden bör riksdagen enligt utskottet inte ta något initiativ för att vare sig reservera fler dagar eller avskaffa de reserverade dagarna. Motionerna 2024/25:545 (S), 2024/25:604 (SD), 2024/25:956 (C), 2024/25:1141 (KD), 2024/25:1147 (KD) yrkande 2, 2024/25:1251 (S), 2024/25:1400 (SD) yrkande 5, 2024/25:1412 (SD) yrkande 22, 2024/25:1800 (S), 2024/25:1926 (V) yrkande 8, 2024/25:3028 (S) yrkande 5, 2024/25:3069 (S) yrkande 8 och 2024/25:3097 (SD) avstyrks med det anförda.

Överlåtelse av föräldrapenning

Rätt till föräldrapenning tillkommer den förälder som vårdar barnet enligt föräldrabalken. Inom föräldrapenningen finns i dag ett vidgat föräldrabegrepp. Som redan nämnts infördes under 2024 en möjlighet att överlåta föräldrapenning till någon annan som är försäkrad för en sådan förmån. Avsikten var att stärka valfriheten och öka förutsättningarna för att kombinera familjeliv med ett högt arbetskrav. I dessa fall kan föräldrapenning överlåtas för högst 90 dagar för varje barn. Om föräldrarna har gemensam vårdnad om ett barn har vardera föräldern rätt att överlåta 45 dagar. Försäkringskassan ska enligt sitt regleringsbrev för 2024 följa upp nyttjandet av överlåtelse av föräldrapenning. I en första redovisning av nyttjandet den 28 januari 2025 anger Försäkringskassan bl.a. att drygt 4 000 föräldrar använt möjligheten att överlåta dagar till någon som inte är barnets förälder. Ensamstående föräldrar är överrepresenterade bland dem som har nyttjat den nya möjligheten. Både mammor och pappor för oftast över föräldrapenningdagarna enligt de nya reglerna till en kvinna och 77 procent ger dagarna till sina egna föräldrar. Jämfört med kvinnor lämnar män över fler dagar än de tar emot enligt de nya reglerna (FK 2024/002288). Försäkringskassan har i uppdrag att lämna en andra redovisning av nyttjandet den 30 januari 2026. Redovisningen ska så långt som det är möjligt innehålla en analys av effekterna på jämställdheten och på arbetet mot felaktiga utbetalningar. Utskottet ser positivt på regeringens pågående arbete.

Enligt utskottets mening bör det arbete som pågår avvaktas. Därmed avstyrks motion 2024/25:3028 (S) yrkandena 6 och 7 om att begränsa möjligheterna att överlåta föräldrapenning. Motionerna 2024/25:3028 (S) yrkande 8 och 2024/25:3158 (C) yrkande 35 om att följa upp eller utvärdera de nya reglerna om överlåtelse av föräldrapenning får anses vara delvis tillgodosedda och avstyrks därför.

Uttag över tid av föräldrapenning

Föräldrapenning lämnas under högst 96 dagar efter barnets fyraårsdag och kan tas ut fram till barnets tolvårsdag eller den senare tidpunkt då barnet har avslutat det femte skolestadiet i grundskolan.

I ett motionsyrkande föreslås att uttaget av föräldraförsäkringen ska utökas stegvis med 6 månader från 13 till 19 månader. Utskottet noterar förslagen i det ovan nämnda betänkande SOU 2017:101 om att uttaget av föräldrapenning ska tidigare läggas och koncentreras till tiden för barnets födelse t.o.m. barnets tredje levnadsår samt fördelas mer jämnt mellan föräldrarna. Därefter ska ett visst antal föräldrapenningdagar per år kunna tas ut fram till dess att barnet har fyllt tio år. Förslagen bereds i Regeringskansliet. Enligt utskottet bör beredningen avvaktas.

Motionsyrkanden om att ta bort fyraårsregeln, öka flexibiliteten i föräldrapenningen, styra uttaget till barnets första levnadsår och ta ut 80 procent av föräldrapenningdagarna innan barnet har fyllt tre år avstyrktes av utskottet förra året. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2023/24:SfU12, prot. 2023/24:101). Utskottet finner inte anledning att nu göra någon annan bedömning när det gäller dessa frågor.

Motionerna 2024/25:1147 (KD) yrkande 1, 2024/25:1400 (SD) yrkandena 6 och 7, 2024/25:1926 (V) yrkande 13 och 2024/25:3158 (C) yrkande 33 avstyrks därför.

Snabbhetspremien

Om en förälder blir gravid på nytt innan dennas barn är ett år och nio månader behåller föräldrarna sin föräldrapenning på sjukpenningnivå – genom den s.k. snabbhetspremien (12 kap. 29 § SFB). Snabbhetspremien gör det möjligt för föräldrar att vara föräldralediga utan att riskera att förlora inkomstskyddet. Inkomstskyddet är avsett att gynna dels kontakten med arbetslivet, dels ett högt barnafödande.

När det gäller motionsyrkanden om att förlänga tiden för snabbhetspremien genom att utöka skyddet för SGI:n konstaterar utskottet att barnfamiljers ekonomiska standard har förbättrats under senare år genom olika förstärkningar. Som redan framkommit pågår det också flera utredningar och annan beredning för att förbättra villkoren för barnfamiljer. Utskottet noterar förslagen i betänkandet SOU 2017:101 om att den s.k. snabbhetspremien ska tas bort men att skyddet för SGI:n vid vård av barn och den särskilda beräkningsgrunden för föräldrapenning för tid före det att barnet har fyllt två år ska bibehållas. Enligt utredningen kan förslagen leda till att kvinnor i högre utsträckning arbetar heltid mellan graviditeterna, vilket kan minska den ojämlika fördelningen mellan betalt och obetalt arbete och öka kvinnors ekonomiska självständighet. Förslagen bereds nu i Regeringskansliet. Utskottet anser att den pågående beredningen bör avvaktas. Motionerna 2024/25:1665 (KD) och 2024/25:2639 (MP) avstyrks därmed.

Motionsyrkanden om att snabbhetspremien bör avskaffas avstyrktes av utskottet förra året. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2023/24:SfU12, prot. 2023/24:101). Utskottet anser inte att det finns skäl att nu göra någon annan bedömning i den frågan. Motionerna 2024/25:360 (S), 2024/25:3028 (S) yrkande 9 och 2024/25:3158 (C) yrkande 37 avstyrks därför.

Tillfällig föräldrapenning för vårdåtgärder i skolan och socialförsäkringsskyddet för gravida

Förra året avstyrkte utskottet ett motionsyrkande om att modernisera och förenkla reglerna för tillfällig föräldrapenning i skolan. Bland annat framförde motionärerna då att regeringen borde gå vidare med förslagen i delbetänkandet VAB för vårdåtgärder i skolan (SOU 2021:41). Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2023/24:SfU12, prot. 2023/24:101). Utskottet ser inte skäl att nu göra någon annan bedömning i dessa frågor. Motion 2024/25:3028 (S) yrkande 11 avstyrks därför.

När det gäller graviditetspenning är det enligt utskottet angeläget att göra det lättare för gravida kvinnor att fortsätta att arbeta i hög utsträckning under graviditeten. De som inte kan det ska dock ha ett tryggt och förutsebart socialförsäkringsskydd. Graviditetspenningen har stor betydelse för de kvinnor som inte kan utföra ett fysiskt påfrestande arbete i slutet av graviditeten eller som inte kan fortsätta att arbeta på grund av risker i arbetsmiljön. Utskottet noterar förslagen i betänkandet Ett modernare socialförsäkringsskydd för gravida (SOU 2023:23) om förstärkt försäkringsskydd för gravida. Bland annat föreslås att en icke-behovsprövad graviditetspenning ska kunna användas de sista sju kalenderdagarna före en beräknad förlossning och fram t.o.m. dagen före den faktiska förlossningen, att alla besvär som orsakas eller förvärras av graviditeten ska beaktas vid bedömningen av arbetsförmågens nedsättning i fråga om ett fysiskt påfrestande arbete samt att graviditetspenning ska kunna utgå t.o.m. dagen före den faktiska förlossningen. Utskottet anser att beredningen av förslagen i Regeringskansliet inte bör föregripas. Mot den bakgrunden avstyrks motionerna 2024/25:1809 (S) och 2024/25:3026 (S) yrkande 9. Även motion 2024/25:2636 (MP) yrkandena 1–6 om att förslagen i det nämnda betänkandet i huvudsak bör genomföras avstyrks med det anförda.

Översyn av tillfällig föräldrapenning

Förra året avstyrkte utskottet motionsyrkanden om att utreda möjligheten att införa en ny form av tillfällig föräldrapenning vid mödravårdsbesök för båda föräldrarna och att utöka antalet pappadagar eftersom dessa frågor fick anses vara delvis tillgodosedda. Utskottet ansåg att regeringens beredning av förslagen i det ovan nämnda delbetänkandet VAB för vårdåtgärder i skolan (SOU 2021:41) och slutbetänkandet Rätt och lätt – ett förbättrat regelverk för VAB (SOU 2022:31) inte borde föregripas. Riksdagen följde utskottets förslag (bet. 2023/24:SfU12, prot. 2023/24:101). Utskottet gör inte heller nu någon annan bedömning i dessa frågor. Motionerna 2024/25:1400 (SD) yrkandena 2

och 10 samt 2024/25:1412 (SD) yrkande 23 får därför anses vara delvis tillgodosedda och avstyrks.

I delbetänkandet VAB för vårdåtgärder i skolan (SOU 2021:41) finns även förslag om att bl.a. införa en ny form av ersättning för föräldrar till barn med en sjukdom eller funktionsnedsättning som, när det behövs, ger dem rätt till tillfällig föräldrapenning. Utskottet anser att regeringens beredning i dessa delar bör avvaktas. Enligt utskottets mening finns det därför inte anledning att utreda rätten till tillfällig föräldrapenning under skoltid för familjer med barn som har en funktionsnedsättning eller sjukdom. Motion 2024/25:2624 (MP) yrkande 1 får anses vara delvis tillgodosett och avstyrks.

Utskottet har vidare vid flera tidigare tillfällen avstyrkt förslag om att öka antalet dagar med tillfällig föräldrapenning när ett barn avlider (s.k. sorgpeng). Riksdagen har ställt sig bakom utskottets förslag (senast i bet. 2023/24:SfU12, prot. 2023/24:101). Utskottet gör inte heller nu någon annan bedömning i den frågan. Motionerna 2024/25:1400 (SD) yrkande 9 och 2024/25:2245 (SD) avstyrks därmed.

Barnbidrag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om barnbidrag och översyn av flerbarnstillägg.

Jämför reservation 28 (SD), 29 (C) och 30 (S).

Gällande ordning

Barnbidrag

Barnbidrag lämnas enligt 15 kap. 3 och 4 §§ SFB med 1 250 kronor per månad och betalas ut t.o.m. det kvartal barnet fyller 16 år. Om föräldrarna har gemensam vårdnad betalas barnbidraget ut enligt 16 kap. 5 § SFB med hälften till vardera föräldern. Anmäler föräldrarna gemensamt till Försäkringskassan vem av dem som ska vara mottagare lämnas barnbidraget till den mottagaren. Den som har ensam vårdnad får hela barnbidraget (16 kap. 4 § SFB). För föräldrar, som inte bor tillsammans, men som har gemensam vårdnad om ett barn gäller följande. När barnet bor varaktigt tillsammans med endast en förälder betalas barnbidraget ut till den föräldern, om han eller hon har gjort en anmälan om det. När barnet bor varaktigt hos båda föräldrarna (vid växelvist boende) får vardera föräldern hälften av barnbidraget, efter anmälan av någon av dem (16 kap. 7 § SFB).

Flerbarnstillägg

Flerbarnstillägg lämnas med 150 kronor per månad för det andra barnet, 580 kronor per månad för det tredje barnet, 1 010 kronor per månad för det

fjärde barnet och 1 250 kronor i månaden för det femte barnet och för varje ytterligare barn (15 kap. 8 § SFB).

Motionerna

Barnbidrag och flerbarnstillägg

I kommittémotion 2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att avskaffa flerbarnstillägget. Det bidrar till ökad segregation, minskad jämställdhet och en ekonomisk belastning för samhället. I yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda möjligheten till tillägg i barnbidraget för ensamstående vårdnadshavare. En stor andel av de ensamstående föräldrarna är kvinnor med svag ekonomi. Ett tillägg kan vara ett viktigt tillskott för en tryggare ekonomisk situation för barnen och kan stärka den ekonomiska jämställdheten. I motion 2024/25:643 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga att ändra reglerna för barnbidrag. Barnbidraget bör kunna fortsätta att betalas ut, under en given period, efter att ett barn avlidit eftersom föräldrarna ofta blir sjukskrivna och förlorar inkomst.

I kommittémotion 2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 41 föreslås ett tillkännagivande om att avskaffa flerbarnstillägget för barn nummer två. Flerbarnstillägget för barn nummer två försvagar den ekonomiska omfördelningen samtidigt som den generella förstärkningen av den disponibla inkomsten är marginell. I motion 2024/25:599 av Malin Björk (C) föreslås ett tillkännagivande om att en modell för behovsprövning av barnbidraget bör utredas.

I motion 2024/25:2721 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör se över möjligheten att behovspröva barnbidraget.

Översyn av flerbarnstillägg

I kommittémotion 2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 10 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör se över flerbarnstillägget för att ersätta det med ett mer träffsäkert familjepolitiskt stöd. Bidraget kan skapa felaktiga incitament och medverka till ökad segregation som försenar föräldrarnas inträde på arbetsmarknaden eller i studier.

I motion 2024/25:1742 av Angelica Lundberg och Markus Wiechel (båda SD) föreslås ett tillkännagivande om att möjligheten att avskaffa flerbarnstillägget bör utredas.

I motion 2024/25:2099 av Lars Beckman (M) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör se över behovet av att omfördela flerbarnstillägget till ett förstabarnstillägg. Första barnet innebär ofta stora investeringar för en ung barnfamilj. I motion 2024/25:2870 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör se över möjligheten att utreda att

invertera flerbarnstillägget. Bidraget bör vara lägre för varje barn som tillkommer i familjen utöver det första barnet.

Utskottets ställningstagande

Barnbidrag

Utskottet konstaterar att barnbidrag är en grundläggande och generell socialförsäkringsförmån som lämnas för alla barn som är bosatta i Sverige. Barnbidraget karaktäriseras av att det utgår med ett fast belopp per barn oavsett föräldrarnas inkomst. Syftet med bidraget är att det ska bidra till en god ekonomisk levnadsstandard för alla barnfamiljer. Mot den bakgrunden ser utskottet inte skäl att ställa sig bakom förslag om att införa en behovsprövning av barnbidraget, utreda möjligheten att stärka ensamstående vårdnadshavare ekonomiskt med ett särskilt tillägg till barnbidraget eller överväga att förlänga barnbidraget till följd av att ett barn avlidit. Motionerna 2024/25:599 (C), 2024/25:643 (SD), 2024/25:1400 (SD) yrkande 4 och 2024/25:2721 (M) avstyrks därmed.

Flerbarnstillägg och översyn av flerbarnstillägg

Flerbarnstillägget är en del av barnbidraget och lämnas till familjer med två eller fler barn. Tillägget riktar sig i större utsträckning till familjen som helhet än det allmänna barnbidraget och förlängt barnbidrag som lämnas för ett specifikt barn.

Utskottet noterar att den s.k. BUMS-utredningen i betänkandet Träffsäkert – Införande av månadsuppgifter i bostadsbidraget och underhållsstödet (SOU 2021:101) föreslår att flerbarnstillägget ska avskaffas för det andra och tredje barnet för att finansiera ökade utgifter inom bostadsbidraget. Utskottet noterar också förslaget i betänkandet Ett modernare socialförsäkringsskydd för gravida (SOU 2023:23) om att flerbarnstillägget för det andra barnet ska tas bort för att stärka graviditetspenningen. Förslagen bereds för närvarande i Regeringskansliet. Vidare noteras förslagen i betänkandet om Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare (SOU 2025:15). Bland annat föreslås en modell med ett bidragstak som ska öka drivkrafterna att gå från bidrag till arbete. Utredningen bedömer att flerbarnstillägget inte bör avskaffas i samband med ett eventuellt införande av den föreslagna modellen. Utredningens betänkande analyseras och bereds nu vidare i Regeringskansliet.

Utskottet anser att regeringens beredning av de angivna utredningarna inte bör föregripas och avstyrker därmed yrkanden om att avskaffa, se över eller på andra sätt ändra flerbarnstillägget i dess nuvarande form. Motionerna 2024/25:1400 (SD) yrkande 3, 2024/25:1742 (SD), 2024/25:2099 (M), 2024/25:2870 (M), 2024/25:3028 (S) yrkande 10 och 2024/25:3158 (C) yrkande 41 avstyrks därmed.

Bostadsbidrag och underhållsstöd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bostadsbidrag och underhållsstöd.

Jämför reservation 31 (V), 32 (C), 33 (S, V, MP), 34 (SD) och 35 (S, MP).

Gällande ordning

Bostadsbidrag

Regler om bostadsbidrag finns i 95–98 kap. SFB. Bostadsbidrag kan lämnas till dels barnfamiljer, dels hushåll utan barn om sökanden fyllt 18 men inte 29 år. Barnfamiljer med hemmavarande barn kan få bidrag till bostadskostnader och ett särskilt bidrag, baserat på antalet barn i familjen. Bostadsbidrag är en inkomstprövad förmån som bestäms av hushållets sammansättning, bostadskostnaden, bostadens storlek och den bidragsgrundande inkomsten för hushållet. Bostadsbidraget minskas med 20 procent av den del av den bidragsgrundande inkomsten som överstiger en viss gräns. Det finns även en övre gräns för den bostadskostnad som är bidragsgrundande. För barnfamiljer beror den gränsen på hur många barn som bor hemma.

Ett tillfälligt tilläggsbidrag lämnas till barnfamiljer med bostadsbidrag t.o.m. juni 2025 (95 kap. 2 § 5, 96 kap. 3 a § och 97 kap. 23 a § SFB).

Bostadsbidrag kan även lämnas i form av umgängesbidrag. Ett sådant bidrag kan lämnas till den som på grund av vårdnad eller umgänge tidvis har barn boende i sitt hem (95 kap. 2 § 4 SFB).

Den 1 mars 2018 infördes ett nytt särskilt bidrag i bostadsbidraget för barn som bor växelvis samtidigt som underhållsstödet vid växelvist boende avskaffades. Det spelar inte längre någon roll var barnet är folkbokfört utan båda föräldrarna kan få rätt till det nya bidraget. För barn som bor växelvis lämnas bostadsbidrag som ett särskilt bidrag månadsvis med 1 300 kronor till familjer med ett barn, 1 600 kronor till familjer med två barn, och 2 100 kronor till familjer med tre eller flera barn (97 kap. 22 a § SFB).

Bostadsbidraget betalas ut löpande som ett preliminärt bidrag. Det preliminära bostadsbidraget beräknas efter en uppskattad bidragsgrundande inkomst och ska så nära som möjligt motsvara det slutliga bostadsbidrag som kan antas komma att bestämmas (98 kap. 2 § SFB). Det slutliga bostadsbidraget bestäms för varje kalenderår under vilket ett preliminärt bidrag har betalats ut. Det slutliga bostadsbidraget bestäms i efterhand när beslutet om slutlig skatt har meddelats av Skatteverket (98 kap. 5 § SFB). Om bostadsbidrag har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp ska Försäkringskassan besluta om återkrav av beloppet. Om det finns särskilda skäl för eftergift får Försäkringskassan helt eller delvis efterge kravet på återbetalning (108 kap. 2, 9 och 11 §§ SFB).

Underhållsstöd

Enligt föräldrabalken ska föräldrar svara för underhållet för sina barn. En förälder ska i vissa situationer fullgöra sin underhållsskyldighet genom att betala underhållsbidrag till barnet. Detta gäller om föräldern inte har vårdnaden om barnet och inte heller bor varaktigt tillsammans med barnet eller om föräldern har vårdnaden om barnet gemensamt med den andra föräldern men barnet bor varaktigt tillsammans med endast den andra föräldern (7 kap. 2 § FB). Om den underhållsskyldiga föräldern inte betalar något underhållsbidrag eller betalar ett belopp som är lägre än underhållsstödet och inte heller på något annat sätt ser till att barnet får motsvarande underhåll, kan den förälder som barnet varaktigt bor hos ansöka om underhållsstöd från Försäkringskassan (18 kap. SFB). Om underhållsstöd lämnas ska den bidragsskyldige föräldern för varje månad till Försäkringskassan i förskott betala ett belopp som helt eller delvis motsvarar stödet (19 kap. 2 § SFB).

Underhållsstöd betalas ut med 1 673 kronor per månad t.o.m. den månad då barnet fyller 7 år, 1 823 kronor per månad fr.o.m. månaden efter den då barnet har fyllt 7 år t.o.m. den månad då barnet fyller 15 år och 2 223 kronor per månad fr.o.m. månaden efter den då barnet fyllt 15 år (18 kap. 20 § SFB). Enligt regeln om s.k. utfyllnadsbidrag gäller att om det finns anledning att anta att en bidragsskyldig förälder i rätt ordning betalar underhåll till barnet med minst det belopp som skulle ha fastställts som betalningsbelopp ska det sist avsedda beloppet räknas av från underhållsstödet (18 kap. 21 § SFB).

Underhållsstödet lämnas inte längre om den bidragsskyldiga föräldern har fullgjort sin betalningsskyldighet gentemot Försäkringskassan under minst tolv månader i följd. Om det finns särskilda skäl ska underhållsstöd dock ändå lämnas (18 kap. 9 a § SFB).

Motionerna

Bostadsbidrag

I kommittémotion 2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 12 (i denna del) föreslås ett tillkännagivande om att genomföra förslagen från BUMS-utredningen om att använda s.k. månadsuppgifter vid beräkning av bostadsbidrag (SOU 2021:101). Införandet bör kunna påbörjas under 2025. Den nuvarande utformningen av regelverket för bostadsbidrag leder till betydande problem med skuldsättning, vilket inte är rimligt.

I kommittémotion 2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 6 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör tillsätta en utredning som ser över hur ansvaret för bostadsbidraget för studenter kan flyttas från Försäkringskassan till Centrala studiestödsnämnden. En enhetligare system kan minska risken för skuldsättning. I dag baseras bostadsbidraget på inkomster under ett helt år och studiemedel på inkomster per halvår. I kommittémotion 2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 5 föreslås

ett tillkännagivande om att regeringen bör påskynda införandet av månadsavstämningar i bostadsbidraget i enlighet förslagen i BUMS-utredningen (SOU 2021:101). I utredningens slutbetänkande föreslås att de uppskattade inkomster som ligger till grund för bostadsbidraget ersätts med månadsavstämningar av bostadsbidraget så att de nivåer som betalas ut står i relation till hushållets faktiska inkomster. Det kan minska risken för skuldsättning.

I kommittémotion 2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 39 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör se över hur barns dedikerade tillgångar från exempelvis arv eller brottsofferersättningar kan undantas vid bedömningen av hushållets inkomster vid ansökan om bostadsbidrag. Exempelvis kan ett barn ha dedikerade tillgångar såsom arv som är låsta för användning fram till barnets 18 årsdag, en brottsofferersättning eller ett skadestånd. I yrkande 40 föreslås ett tillkännagivande om att gränsdragningen mellan hemmavarande barn och umgängesbarn bör beaktas när det gäller effekter för olika familjekonstellationer i fråga om bostadsbidraget. Enligt Försäkringskassan är gränsen tolv dagar per månad, dvs. cirka tre dagar per vecka. Det innebär att en förälder som har vårdnaden om sitt barn ca 40 procent av tiden riskerar att inte beviljas bostadsbidrag.

Underhållsstöd

I kommittémotion 2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 13 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda de parallella systemen i underhållsbidrag och underhållsstöd. Dagens parallella system bör formas som en modell som innebär att fler föräldrar betalar underhåll som motsvarar den egna levnadsstandarden, och så att stödet beräknas utifrån årsinkomst och som tar hänsyn till faktisk betalningsförmåga.

I motion 2024/25:1657 av Karin Sundin (S) yrkande 8 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda förutsättningarna för att betala ut underhållsbidrag direkt från Försäkringskassan. Kvinnor behöver få ökad insyn i familjens ekonomi och direkt åtkomst till ekonomiska tillgångar.

Beräkning av underhållsstöd

I kommittémotion 2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 12 (i denna del) föreslås ett tillkännagivande om att genomföra förslagen från BUMS-utredningen om att använda s.k. månadsuppgifter vid beräkning av underhållsstöd (SOU 2021:101). Nuvarande utformning av regelverket leder till betydande problem med träffsäkerhet och skuldsättning, vilket inte är rimligt. Utredningens förslag bereds av regeringen och införandet bör kunna påbörjas under 2025.

Utskottets ställningstagande

Bostadsbidrag

Som nämnts ovan föreslog BUMS-utredningen i betänkandet Träffsäkert – Införande av månadsuppgifter i bostadsbidraget och underhållsstödet (SOU 2021:101) att den bidragsgrundande inkomsten i bostadsbidraget som huvudregel ska baseras på aktuella historiska inkomster som hämtas från uppgifter ur arbetsgivardeklarationer. Det skulle få till följd att bostadsbidraget lämnas med ett mer korrekt belopp från början. Som redan nämnts i tidigare avsnitt bereds betänkandet nu i Regeringskansliet. Enligt regeringen är arbetet med frågan prioriterad. Utskottet ser positivt på regeringens pågående arbete, som bör avvaktas. Motionerna 2024/25:856 (V) yrkande 6, 2024/25:1926 (V) yrkande 5 och 2024/25:3028 (S) yrkande 12 (i denna del) avstyrks därför.

Motionsyrkanden om att se över hur barns dedikerade tillgångar kan undantas vid bedömningen av hushållets inkomster vid ansökan om bostadsbidrag samt om att beakta gränsdragningen mellan hemmavarande barn och umgängesbarn när det gäller effekter för olika familjekonstellationer i fråga om bostadsbidraget, får anses identiska med eller snarlika de yrkanden som utskottet avstyrkte förra året. Riksdagen följde då utskottets förslag (bet. 2023/24:SfU12, prot. 2023/24:101). Utskottet ser inte skäl att göra någon annan bedömning i frågorna nu. Även motion 2024/25:3158 (C) yrkandena 39 och 40 avstyrks därför.

Underhållsstöd

När det gäller underhållsstödet föreslår BUMS-utredningen ett nytt system för statlig underhållsreglering. Systemet föreslås ersätta dagens underhållsstöd och utgå från samma principer som gäller i dag när föräldrarna på egen hand kommer överens om underhåll för ett barn enligt föräldrabalkens regler. Utgångspunkten för förslagen är att alla föräldrar ska bidra till sina barns försörjning efter sin ekonomiska förmåga och dela på det ekonomiska ansvaret för barnen på ett jämlikt sätt. Vidare föreslås att det stöd som kommunerna och Försäkringskassan ger till föräldrar för att de ska komma överens om underhållsbidrag ska utökas. Den betalningsgrundande inkomsten i underhållsstödet föreslås som huvudregel baseras på aktuella historiska inkomster som hämtas från uppgifter ur arbetsgivardeklarationerna när det är möjligt. Som nämnts bereds utredningens förslag för närvarande i Regeringskansliet. Inte heller när det gäller underhållsstödet önskar utskottet föregripa det arbete som pågår. Något initiativ bör därför inte tas när det gäller beräkningen av underhållsstödet eller hur det ska betalas ut. Motion 2024/25:1657 (S) yrkande 8 och 2024/25:3028 (S) yrkande 12 (i denna del) avstyrks med det anförda.

Motionsyrkandet om att utreda de parallella systemen i underhållsbidrag och underhållsstöd får anses identiskt med eller snarlikt det yrkande som utskottet avstyrkte förra året. Riksdagen följde utskottets förslag då (bet. 2023/24:SfU12, prot. 2023/24:101). Utskottet ser inte skäl att nu göra någon

annan bedömning i den frågan. Motion 2024/25:1400 (SD) yrkande 13 avstyrks därför.

Övriga familjeförmåner

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om övriga familjeförmåner.
Jämför reservation 36 (SD), 37 (V) och 38 (MP).

Gällande ordning

Försäkrade föräldrar kan få adoptionsbidrag för kostnader vid adoption av barn som inte är svenska medborgare. Bidraget lämnas med 75 000 kronor för varje barn (21 kap. 2 § SFB).

I 79 kap. SFB finns bestämmelser om efterlevandestöd. Det är ett grundskydd för den som är under 18 år och som får låg eller ingen barnpension. Stödet garanterar att barnet får barnpension och efterlevandestöd som tillsammans blir lägst 1 960 kronor per månad. Det finns möjlighet till förlängt efterlevandestöd t.o.m. juni det år den försäkrade fyller 20 år vid studier. Efterlevandestöd lämnas till barn vars ena eller båda föräldrar har avlidit. Stödet får lämnas utan ansökan (77 kap. 7 och 13 §§ SFB). Ett barn som är försäkrat enligt 4 och 5 kap. SFB och som uppfyller villkoren för rätt till barnpension har rätt till efterlevandestöd (79 kap. 2 § SFB). I 4 kap. SFB finns allmänna bestämmelser om försäkringsskyddet, och i 5 kap. SFB finns regler om bosättningsbaserade förmåner. Enligt 5 kap. 9 § SFB är den som är bosatt i Sverige försäkrad för efterlevandeförmåner.

Omvårdnadsbidrag kan lämnas till föräldrar vars barn på grund av funktionsnedsättning kan antas vara i behov av omvårdnad och tillsyn under minst sex månader. Omvårdnadsbidrag lämnas t.o.m. juni det år då barnet fyller 19 år eller den tidigare månad när rätten till förmånen annars upphör. Bidraget betalas ut med en fjärdedels, ett halvt, tre fjärdedels eller ett helt bidrag. Helt omvårdnadsbidrag betalas ut med 250 procent av prisbasbeloppet (22 kap. 3, 4, 9 och 13 §§ SFB). Vid bedömningen av behovet av omvårdnad och tillsyn ska det bortses från de behov som en vårdnadshavare normalt ska tillgodose enligt föräldrabalken med hänsyn till barnets ålder, utveckling och övriga omständigheter. Vid bedömningen ska det även bortses från behov som tillgodoses genom annat samhällsstöd (22 kap. 5 § SFB). En förälder har rätt till ersättning för merkostnader när barnet har nedsatt funktionsförmåga, om det kan antas att nedsättningen kommer att bestå under minst sex månader. Merkostnadsersättningen lämnas på fem nivåer, från 30 till 70 procent av prisbasbeloppet (50 kap. 2, 4, 5 och 12 §§ SFB).

Motionerna

I kommittémotion 2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 19 föreslås ett tillkännagivande om möjligheten att stärka adoptionsbidraget. Även hushåll med medelinkomst eller låg inkomst bör kunna få större möjlighet att adoptera. Regeringen bör därför utreda om bidraget kan uppräknas löpande mot exempelvis konsumentprisindex och behovsprövas. Även i kommittémotion 2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 14 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda möjligheten att höja adoptionsbidraget. I yrkande 17 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återinföra krav på intyg vid ansökan om efterlevandestöd. Det minskar risken för felaktiga utbetalningar och bedrägerier. I yrkande 18 föreslås ett tillkännagivande om att införa krav på medborgarskap vid ansökan om efterlevandestöd. Regeringen bör utreda och ta fram ett förslag så att stödet endast lämnas till ett barn som är medborgare i Sverige eller annat EU- eller EES-land, och med krav på att den avlidne föräldern vid tiden för dödsfallet var folkbokförd i Sverige eller hade medborgarskap i Sverige eller annat EU- eller EES-land. Daniel Persson m.fl. (SD) föreslår i kommittémotion 2024/25:1402 yrkande 10 ett tillkännagivande om att regeringen bör följa upp hanteringen av de långa handläggningstiderna för omvårdnadsbidraget och merkostnadsersättningen. Antalet ansökningar ökade kraftigt under 2023, och Försäkringskassan varnade för att handläggningstiderna kan växa under 2024. Under hösten 2023 låg väntetiden på tre månader. I yrkande 11 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda fördelningen av omvårdnadsbidraget mellan könen. Det är ungefär dubbelt så många pojkar som beviljas omvårdnadsbidrag jämfört med antalet flickor. En analys bör göras av varför det är en så stor skillnad.

I kommittémotion 2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 15 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om ett förtydligande av synen på föräldraansvaret enligt lagstiftarens intentioner. Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) har i en utredning kritiserat Försäkringskassans syn på föräldrarnas ansvar, vilken leder till lägre eller utebliven ersättning inom omvårdnadsbidraget för många föräldrar (rapport 2020:5). Även i tidigare rapporter har ISF framfört att det behöver tydliggöras vad som kan anses ingå i det normala föräldraansvaret. I yrkande 16 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om att åtgärda bristerna i omvårdnadsbidraget och merkostnadsersättningen enligt ISF:s utredning när det gäller Försäkringskassans tillämpning. Regeringen bör säkerställa att ingen drabbas under den period då frågan granskas och bereds. I yrkande 17 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör återkomma med förslag om att säkerställa kompensation för de som drabbats och riskerar att drabbas av bristerna under införandet av omvårdnadsbidraget.

I kommittémotion 2024/25:2624 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda rätten till omvårdnadsbidrag under skoltid under vissa omständigheter. Regelverken kring vård av barn och omvårdnadsbidrag bör vara flexibla för att säkra barns

rätt till en god utbildning och en trygg arbetsmiljö i skolan samt föräldrars rätt till ledighet från arbetet om detta krävs för att säkerställa barnens skolgång.

I motion 2024/25:93 av Magnus Jacobsson (KD) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om efterlevandestöd. Dagens system för efterlevandestöd för makar och barn är mycket bristfälligt och behöver ses över så att enskilda inte drabbas av en dubbel sorg när en person avlider. Det kan t.ex. handla om ekonomiska konsekvenser.

Utskottets ställningstagande

När det gäller efterlevandestöd och felaktiga uppgifter noterar utskottet att Pensionsmyndigheten i enlighet med ett uppdrag i sitt regleringsbrev för 2025 har redovisat en handlingsplan som avser att motverka att enskilda blir återbetalningsskyldiga. Enligt myndigheten kommer redovisningen framgent att omfatta månadsvisa och ackumulerade resultat baserat på indikatorer som tas fram i dialog med Regeringskansliet. Utskottet noterar även att Pensionsmyndigheten har tilldelats medel för att ytterligare förstärka myndighetens arbete med att göra rätt från början, förhindra bidragsbrott och stoppa felaktiga utbetalningar (jämför prop. 2024/25:1 utg.omr. 11, bet. 2024/25:SfU2, rskr. 2024/25:87). Vidare har ISF i uppdrag att granska hur bl.a. Pensionsmyndigheten använder sin möjlighet till kontroll av om enskilda lämnar korrekta uppgifter vid ansökan. ISF ska även undersöka myndighetens arbete för att utveckla, förvalta och kvalitetssäkra arbetssätt och metodstöd för att använda dessa kontroller i handläggningen. Uppdraget ska redovisas senast den 1 december 2026. Utskottet ser positivt på det arbete som pågår.

I fråga om krav på medborgarskap m.m. vid ansökan om efterlevandestöd lämnar som nämnts kommittén om kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd i betänkandet Kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för vissa grupper (SOU 2025:53) förslag på högre krav för att ta del av socialförsäkringen för personer som kommer till Sverige. Enligt förslaget undantas förmånen efterlevandestöd från de högre kraven. Förslagen bereds i Regeringskansliet. Utskottet anser att beredningen bör avvaktas.

Den 1 januari 2019 ersatte omvårdnadsbidraget den del av vårdbidraget som ger ersättning för barnets tillsyns- och vårdbehov. Vidare infördes den nya förmånen merkostnadsersättning som lämnas för merkostnader för barn med funktionsnedsättning. Utskottet förutsatte vid sin beredning av ärendet inför införandet att regeringen noga skulle följa utvecklingen och vid behov snabbt åtgärda eventuella oönskade konsekvenser av förslaget (bet. 2019/20:SfU23, rskr. 2019/20:285). Utskottet noterar att ISF enligt sitt regleringsbrev för 2024 har i uppdrag att utvärdera införandet av omvårdnadsbidraget. Utvärderingen ska innehålla en analys som omfattar uppgifter om antalet barn för vilka omvårdnadsbidrag betalas ut, antalet mottagare samt omfattningen av bidraget. En jämförelse ska göras mellan tiden före reformen och nu när vårdbidraget i princip fasats ut. Även avslagsbeslut och omprövningar ska omfattas av analysen. En redovisning av uppdraget ska

lämnas senast den 17 oktober 2025. Mot den bakgrunden anser utskottet inte att riksdagen bör ta initiativ till att följa upp hanteringen av handläggningstider eller utreda fördelningen av omvårdnadsbidraget mellan könen.

När det gäller omvårdnadsbidrag under skoltid konstaterar utskottet att föräldrar kan få omvårdnadsbidrag, om deras barn till följd av funktionsnedsättning behöver omvårdnad och tillsyn i minst sex månader. Bidraget kan beviljas på fyra nivåer. Den lägsta, en fjärdedels förmån, lämnas om ett barn har mer än måttliga behov av omvårdnad och tillsyn. Vid bedömningen ska det bortses från behov som tillgodoses genom annat samhällsstöd. Utskottet noterar att skolan inte har ansetts utgöra sådant annat samhällsstöd som ska påverka rätten till omvårdnadsbidrag. Under skoltid utför föräldern dock i regel inte några arbetsinsatser för att tillgodose sina barns omvårdnads- och tillsynsbehov, och det finns följaktligen inget att ersätta. I fråga om föräldrainsatser som är nödvändiga även under skoltid, t.ex. när ett barn inte kan vistas i skolan, har Högsta förvaltningsdomstolen konstaterat att sådana insatser kan beaktas vid prövningen av rätten till omvårdnadsbidrag till den del det är fråga om skäligt merarbete med anledning av barnets funktionsnedsättning (jfr RÅ 2009 ref. 20 och RÅ 2024 ref. 21). Utskottet noterar även att den nämnda VAB-utredningen i delbetänkandet VAB för vårdåtgärder i skolan (SOU 2021:41) och slutbetänkande Rätt och lätt – ett förbättrat regelverk för VAB (SOU 2022:31) lämnar förslag som kan tänkas underlätta för föräldrar som har ett stort behov av tillfällig föräldrapenning i samband med kontakter och möten med skolan, t.ex. föräldrar till barn som har en funktionsnedsättning. Utredningen har remissbehandlats och bereds nu vidare i Regeringskansliet. Utskottet anser mot den bakgrunden att regeringens beredning av utredningens förslag bör avvaktas.

Motionerna 2024/25:1400 (SD) yrkandena 17 och 18, 2024/25:1402 (SD) yrkandena 10 och 11 samt 2024/25:2624 (MP) yrkande 2 avstyrks med det anförda.

Motionsyrkanden om att höja adoptionsbidraget och om att se över efterlevandeskyddet så att enskilda inte drabbas av ekonomiska konsekvenser när en person avlider, får anses identiska med eller snarlika de yrkanden som utskottet avstyrkte förra året. Riksdagen följde utskottets förslag då (bet. 2023/24:SfU12, prot. 2023/24:101). Utskottet ser inte skäl att göra någon annan bedömning i frågorna nu. Motionerna 2024/25:93 (KD) yrkande 2, 2024/25:1366 (SD) yrkande 19 och 2024/25:1400 (SD) yrkande 14 avstyrks därmed.

Även motionsyrkandena om att regeringen bör återkomma med förslag om att förtydliga synen på föräldraansvaret i omvårdnadsbidraget, om att åtgärda bristerna i omvårdnadsbidraget och merkostnadsersättningen när det gäller Försäkringskassans tillämpning samt om att säkerställa kompensation för den som drabbats och riskerar att drabbas av bristerna under införandet av omvårdnadsbidraget, får anses identiska med eller snarlika de yrkanden som utskottet avstyrkte förra året. Riksdagen följde utskottets förslag då (bet. 2023/24:SfU12, prot. 2023/24:101). Utskottet ser inte heller skäl att göra

någon annan bedömning i dessa frågor. Motion 2024/25:1926 (V) yrkandena 15–17 avstyrks därför.

Reservationer

1. Bostadsbidragets måluppfyllelse, punkt 1 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Clara Aranda (SD), Daniel Persson (SD) och Nima Gholam Ali Pour (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 12 och avslår motionerna

2024/25:1325 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 1–6,

2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 4,

2024/25:3315 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 1–4 och

2024/25:3318 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Möjligheten att stärka bostadsbidraget bör utredas. Flertalet barnfamiljer som har en tuff ekonomisk situation i dag kommer även att ha det svårt ekonomiskt framöver. Även målet om att den ekonomiska familjepolitiken ska bidra till en god ekonomisk levnadsstandard för alla barnfamiljer och minskade skillnader i fråga om de ekonomiska villkoren för hushåll med och utan barn bör följas upp.

2. Bostadsbidragets måluppfyllelse, punkt 1 (V)

av Isabell Mixter (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 4 och

2024/25:3315 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 1–4 och avslår motionerna

2024/25:1325 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 1–6,
2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 12 och
2024/25:3318 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Bristerna i bostadsbidraget är omfattande. Inkomstgränsen för när hushåll är berättigade till bostadsbidrag samt taket för vilka hyror bostadsbidraget ska täcka har inte följt med i kostnadsutvecklingen. Det bör därför göras en översyn av bostadsbidraget för att säkerställa att målen med bidraget uppfylls på ett bättre sätt.

Vidare bör regeringen utvärdera om bostadsbidraget är en lämplig förmån för att stötta ekonomiskt svaga hushåll i ekonomiskt svåra tider. Den tillfälliga höjningen har gett en tillfällig lättnad, men nu behöver bostadsbidraget höjas permanent.

Dessutom bör regeringen återkomma med förslag om en ny modell för att stärka bostadsbidraget. Bland annat bör gränserna höjas för inkomst- och bostadskostnaden, hushåll utan barn omfattas och bidraget inkomstindexeras fr.o.m. 2026. Bostadsbidraget bör konstrueras så att andra inkomster, t.ex. försörjningsstödet, inte minskar i samma omfattning som bostadsbidraget ökar.

Slutligen bör regeringen återkommande följa upp bostadsbidragets måluppfyllelse när det gäller både ekonomisk familjepolitik och trångboddhet, så att det blir mer välinriktat.

3. Bostadsbidragets måluppfyllelse, punkt 1 (MP)

av Malte Tängmark Roos (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:1325 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 1–6 och
2024/25:3318 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 1 och 2 samt
avslår motionerna

2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 12,
2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 4 och
2024/25:3315 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 1–4.

Ställningstagande

I linje med Riksrevisionens rekommendation bör regeringen tillsätta en utredning för att reformera bostadsbidraget. Det bostadspolitiska syftet att hjälpa fler hushåll att efterfråga tillräckligt rymliga bostäder behöver återupprättas. Bostadskostnadsnivåerna bör ligga i linje med faktiska genomsnittliga hyror så att fler kan uppnå en skälig levnadsnivå efter att boendet betalats. Det bör även övervägas om systemet kan omfatta fler hushåll och fler typer av hushåll. Modellen bör följa kostnadsutvecklingen i samhället så att målen för bostadsbidraget kan uppfyllas över tid. I utredningen bör det även ingå att utvärdera om det finns behov av ett nytt familjepolitiskt mål för bostadsbidraget. I takt med att de ekonomiska klyftorna ökar bör bostadsbidraget inriktas på att utjämna skillnaderna mellan barnfamiljer.

4. Tillfälligt tilläggsbidrag, punkt 2 (S, V, MP)

av Anders Ygeman (S), Sanne Lennström (S), Jessica Rodén (S), Åsa Eriksson (S), Ola Möller (S), Malte Tängmark Roos (MP) och Isabell Mixter (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3318 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 3 och
bifaller delvis motionerna

2024/25:862 av Patrik Björck (S),

2024/25:1844 av Patrik Lundqvist m.fl. (S) och

2024/25:3075 av Jennie Nilsson m.fl. (S) yrkande 14.

Ställningstagande

Det är hög tid att reformera bostadsbidraget för att ge fler barn en bättre start i livet och fler hushåll bättre möjligheter att delta i samhället på jämlika villkor. Många hushåll med barn lever med oerhört små marginaler och allt fler resurs-svaga hushåll skuldsätter sig. Det tillfälliga tilläggsbidraget i bostadsbidraget bör permanentas till dess att en reformering av bostadsbidraget genomförs.

5. Familjepolitikens inriktning, punkt 4 (S)

av Anders Ygeman (S), Sanne Lennström (S), Jessica Rodén (S), Åsa Eriksson (S) och Ola Möller (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 2 och

avslår motionerna

2024/25:255 av Josef Fransson (SD),

2024/25:347 av Markus Kallifatides (S) yrkandena 2–4,

2024/25:730 av Yasmine Bladelius och Hanna Westerén (båda S),

2024/25:1812 av Patrik Lundqvist m.fl. (S),

2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 1–3, 7 och 11,

2024/25:2127 av Sanna Backeskog m.fl. (S),

2024/25:2131 av Sanna Backeskog m.fl. (S),

2024/25:2338 av Jamal El-Haj (-) yrkandena 1 och 2,

2024/25:2618 av Rasmus Ling m.fl. (MP) yrkande 22,

2024/25:2623 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 12,

2024/25:2637 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 1–3,

2024/25:3052 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkandena 12–15, 17 och 18 samt

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 30.

Ställningstagande

Arbetet med att stötta de barnfamiljer som drabbats hårt av krisen behöver fortsätta. Svenska familjer ska inte behöva bära hela kostnadsökningen och den ekonomiska otrygghet som det medför. Det är viktigare än någonsin att stå på barnfamiljernas sida. Inkomstgränserna i bostadsbidraget samt nivåerna i barnbidraget och underhållsstödet bör därför höjas för familjer med lägre inkomster.

6. Familjepolitikens inriktning, punkt 4 (V)

av Isabell Mixter (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 1–3, 7 och 11 samt avslår motionerna

2024/25:255 av Josef Fransson (SD),

2024/25:347 av Markus Kallifatides (S) yrkandena 2–4,

2024/25:730 av Yasmine Bladelius och Hanna Westerén (båda S),

2024/25:1812 av Patrik Lundqvist m.fl. (S),

2024/25:2127 av Sanna Backeskog m.fl. (S),

2024/25:2131 av Sanna Backeskog m.fl. (S),

2024/25:2338 av Jamal El-Haj (-) yrkandena 1 och 2,

2024/25:2618 av Rasmus Ling m.fl. (MP) yrkande 22,

2024/25:2623 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 12,

2024/25:2637 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 1–3,

2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 2,

2024/25:3052 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkandena 12–15, 17 och 18 samt

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 30.

Ställningstagande

Regeringen bör återkomma med en strategi för att säkerställa att man bättre når målet för den ekonomiska familjepolitiken och att den stärker socialförsäkringens inkomstutjämnande effekt.

Regeringen bör återkomma med förslag så att de inkomstrelaterade ersättningarna, inkluderat tak och grundnivåer, inkomstindexeras fr.o.m. 2027. Kostnadsrelaterade ersättningar som barn- och bostadsbidrag bör prisindexeras för att skyddas mot inflation och fasta belopp bör endast användas undantagsvis. Barnbidraget bör prisindexeras fr.o.m. 2026 och taken i föräldraförsäkringen (för föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning och graviditetspenning) bör vara enhetliga och ersättningsnivåerna bör höjas så att 80 procent av löntagarna har inkomster under taket.

Vidare bör regeringen se över möjligheten att trappa ned vissa ersättningar inom den ekonomiska familjepolitiken för att möjliggöra en omställning när ersättningarna upphör. Om ersättningarna trappades ned stegvis i stället för att avslutas abrupt skulle omställningen kunna underlättas, t.ex. när en ungdom avslutar sina gymnasiestudier och påbörjar högskolestudier eller får ett arbete.

7. Familjepolitikens inriktning, punkt 4 (C)

av Anders W Jonsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 30 och
avslår motionerna

2024/25:255 av Josef Fransson (SD),

2024/25:347 av Markus Kallifatides (S) yrkandena 2–4,

2024/25:730 av Yasmine Bladelius och Hanna Westerén (båda S),

2024/25:1812 av Patrik Lundqvist m.fl. (S),

2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 1–3, 7 och 11,

2024/25:2127 av Sanna Backeskog m.fl. (S),

2024/25:2131 av Sanna Backeskog m.fl. (S),

2024/25:2338 av Jamal El-Haj (-) yrkandena 1 och 2,

2024/25:2618 av Rasmus Ling m.fl. (MP) yrkande 22,

2024/25:2623 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 12,

2024/25:2637 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 1–3,

2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 2 och

2024/25:3052 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkandena 12–15, 17 och 18.

Ställningstagande

Det behövs en modern, liberal politik som tar avstamp i barnets bästa och för jämställda och jämlika villkor för alla föräldrar. Föräldraförsäkringen bör därför ses över och anpassas till ett modernt samhälle och arbetsliv och till olika familjekonstellationer samt premiera ett jämställt uttag av föräldradagar.

8. Familjepolitikens inriktning, punkt 4 (MP)

av Malte Tängmark Roos (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:2618 av Rasmus Ling m.fl. (MP) yrkande 22,

2024/25:2623 av Katarina Luhr m.fl. (MP) yrkande 12,
2024/25:2637 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 1–3 och
2024/25:3052 av Annika Hirvonen m.fl. (MP) yrkandena 12–15, 17 och 18
samt
avslår motionerna
2024/25:255 av Josef Fransson (SD),
2024/25:347 av Markus Kallifatides (S) yrkandena 2–4,
2024/25:730 av Yasmine Bladelius och Hanna Westerén (båda S),
2024/25:1812 av Patrik Lundqvist m.fl. (S),
2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 1–3, 7 och 11,
2024/25:2127 av Sanna Backeskog m.fl. (S),
2024/25:2131 av Sanna Backeskog m.fl. (S),
2024/25:2338 av Jamal El-Haj (-) yrkandena 1 och 2,
2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 2 och
2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 30.

Ställningstagande

Regeringen bör tillsätta en utredning om att införa ett särskilt flyttstöd för personer som tvingats att fly undan våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och förtryck. Behovet av ett nytt stöd i socialförsäkringssystemet är akut för att enskilda inte ska behöva drabbas ekonomiskt när t.ex. sekretessen brustit eller det krävs upprepade bostadsbyten på grund av att skyddade personuppgifter röjs.

Principen om generell välfärd för alla som är folkbokförda i Sverige bör bibehållas, och rättigheterna för personer som fått uppehållstillstånd bör inte inskränkas. Flyktingar och andra som flyttar till Sverige bör därför ha samma rätt som andra i Sverige till föräldraförsäkring, barnbidrag, flerbarnstillägg, bostadsbidrag, merkostnadsersättning och omvårdnadsbidrag. Även flyktingar från Ukraina bör ges samma rättigheter till barnbidrag och andra bosättningsbaserade rättigheter som gäller för andra som är folkbokförda i Sverige.

Barnbidrag och underhållsstöd bör inflationssäkras och bostadsbidraget för barnfamiljer indexeras. Ekonomiskt utsatta familjer ska inte behöva fortsätta att hamna ännu längre efter ekonomiskt.

9. Föräldraförsäkring, punkt 5 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Clara Aranda (SD), Daniel Persson (SD) och Nima Gholam Ali Pour (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 8 och avslår motionerna

2024/25:553 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 2,

2024/25:1142 av Gudrun Brunegård (KD),

2024/25:1661 av Camilla Rinaldo Miller (KD),

2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 10,

2024/25:2626 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 2,

2024/25:3105 av Märta Stenevi m.fl. (MP),

2024/25:3157 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 52 och

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 31, 32, 34, 36 och 38.

Ställningstagande

Familjer bör bli mer jämställda och få möjlighet att göra de val som passar deras livspussel bäst. Föräldrapenningen bör ses över så att föräldrar får ut en större andel av sin inkomst vid uttag av föräldradagar. Ersättningsgraden och inkomsttaket bör därför höjas.

10. Föräldraförsäkring, punkt 5 (V)

av Isabell Mixter (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:553 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 2 och

2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 10 och

avslår motionerna

2024/25:1142 av Gudrun Brunegård (KD),

2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 8,

2024/25:1661 av Camilla Rinaldo Miller (KD),

2024/25:2626 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 2,

2024/25:3105 av Märta Stenevi m.fl. (MP),

2024/25:3157 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 52 och

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 31, 32, 34, 36 och 38.

Ställningstagande

Regeringen bör tillsätta en utredning för att se över möjligheterna att göra det lättare för dem som arbetar i ensamföretag att vara föräldralediga. I den typen av företag är det svårare att anställa en vikarie än i andra företag, och att dela på arbetsuppgifter går inte t.ex. av ekonomiska skäl eller på grund av knepiga arbetstider.

Vidare bör regeringen återkomma med förslag om att införa en lagstadgad rätt till ersättning för föräldrar så att de båda kan närvara vid vårdrelaterade besök i samband med en graviditet. Föräldrarnas delaktighet redan under en graviditet kan ha stor betydelse för hur föräldraskapet utvecklas, vilket ansvar de tar för barnet och barnets uppfostran. En aktiv delaktighet kan också förbättra förutsättningarna för föräldrarna att vara stöd för varandra i vad som kan vara svåra och utsatta situationer.

11. Föräldraförsäkring, punkt 5 (C)

av Anders W Jonsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:3157 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 52 och

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 31, 32, 34, 36 och 38 samt

avslår motionerna

2024/25:553 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 2,

2024/25:1142 av Gudrun Brunegård (KD),

2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 8,

2024/25:1661 av Camilla Rinaldo Miller (KD),

2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 10,

2024/25:2626 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 2 och

2024/25:3105 av Märta Stenevi m.fl. (MP).

Ställningstagande

Regeringen bör överväga att införa en jämställdhetsbonus som även omfattar en jämställdhetsbonus för vård av sjukt barn. Föräldrapar med gemensam vårdnad som delat föräldraledigheten jämställt, dvs. minst 40/60, under de första 18 månaderna, bör få en skattefri jämställdhetsbonus på 25 000 kronor per vårdnadshavare.

Regeringen bör snarast återkomma med förslag om att avskaffa lägstanivådagarna i föräldraförsäkringen. Utredningen om en modern föräldraförsäkring konstaterade i sitt slutbetänkande SOU 2017:101 att lägstanivådagarna kan jämföras med ett vårdnadsbidrag och innebära liknande inlåsnings effekter för dem som inte har etablerat sig på arbetsmarknaden. Dagarna bör därför fasas ut från föräldraförsäkringen.

Studier visar att dubbeldagarna har varit gynnsamma för jämställdhet, sammanhållning i familjen och även kvinnors hälsa. Det får därför anses rimligt att avskaffa begränsningen av antalet dubbeldagar.

Vidare bör det utredas om det är möjligt att koppla skyddet av en förälders SGI till hur länge han eller hon har varit ledig i stället för till barnets ålder. Detta kan vara ett sätt att underlätta för pappor, som i regel tar ut föräldraledighet i ett senare skede. Samtidigt bör det understrykas att syftet med föräldrapenningen är att man ska kunna vara ledig med sitt barn under just de första levnadsåren. Utredningen bör ta båda dessa perspektiv i beaktande.

Under sin föräldraledighet bör en företagare kunna bedriva viss begränsad administrativ, styrande verksamhet i sitt företag utan att förlora sin föräldrapenning. Under våren 2022 beslutade riksdagen om ett tillkännagivande i enlighet med det. Regeringen bör återkomma med ett förslag enligt tillkännagivandet.

12. Föräldraförsäkring, punkt 5 (MP)

av Malte Tängmark Roos (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:2626 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 2 och

2024/25:3105 av Märta Stenevi m.fl. (MP) samt

avslår motionerna

2024/25:553 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 2,

2024/25:1142 av Gudrun Brunegård (KD),

2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 8,

2024/25:1661 av Camilla Rinaldo Miller (KD),

2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 10,

2024/25:3157 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C) yrkande 52 och

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 31, 32, 34, 36 och 38.

Ställningstagande

Inom ramen för föräldraförsäkringen bör det skyndsamt införas en ny ersättning vid ledighet från arbete i samband med insatser inom socialtjänsten. Föräldrar förväntas vara lediga från arbetet, vilket kan göra det svårt att klara nödvändiga levnadskostnader. Ersättningsnivån bör vara densamma som för föräldrapenningen och ersättningen bör kunna lämnas tills dess att barnet har fyllt 18 år.

Regeringen bör vidare tillsätta en utredning för att se över om familjehemsföräldrar kan omfattas av föräldraförsäkringens regelverk när de tar emot ett barn för placering. För ett barn som placeras i familjehem är det extra viktigt att familjehemsföräldrarna har tid och möjlighet att ge barnet en trygg anknytning.

13. Reserverade dagar, punkt 6 (S, MP)

av Anders Ygeman (S), Sanne Lennström (S), Jessica Rodén (S), Åsa Eriksson (S), Ola Möller (S) och Malte Tängmark Roos (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 5 och avslår motionerna

2024/25:545 av Kalle Olsson (S),

2024/25:604 av Alexander Christiansson (SD),

2024/25:956 av Martin Ådahl (C),

2024/25:1141 av Mathias Bengtsson (KD),

2024/25:1147 av Mikael Oscarsson (KD) yrkande 2,

2024/25:1251 av Louise Thunström m.fl. (S),

2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 5,

2024/25:1412 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 22,

2024/25:1800 av Annika Strandhäll (S),

2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 8,

2024/25:3069 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 8 och

2024/25:3097 av Markus Wiechel (SD).

Ställningstagande

I dag ger reglerna i föräldraförsäkringen en förälder möjlighet att avstå dagar till den andra föräldern. Sedan den 1 januari 2016 är 90 dagar reserverade för respektive förälder. För att öka barnens rätt till sina föräldrar och uppmuntra

ett mer jämställt uttag av föräldradagar bör föräldraförsäkringen individualiseras ytterligare och delas i tre delar.

14. Reserverade dagar, punkt 6 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Clara Aranda (SD), Daniel Persson (SD) och Nima Gholam Ali Pour (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:604 av Alexander Christiansson (SD),

2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 5,

2024/25:1412 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 22 och

2024/25:3097 av Markus Wiechel (SD) samt

avslår motionerna

2024/25:545 av Kalle Olsson (S),

2024/25:956 av Martin Ådahl (C),

2024/25:1141 av Mathias Bengtsson (KD),

2024/25:1147 av Mikael Oscarsson (KD) yrkande 2,

2024/25:1251 av Louise Thunström m.fl. (S),

2024/25:1800 av Annika Strandhäll (S),

2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 8,

2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 5 och

2024/25:3069 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 8.

Ställningstagande

De reserverade dagar i föräldraförsäkringen bör avskaffas och familjerna bör få rätt att själva bestämma hur föräldraförsäkringen ska disponeras. Varje familj har sina egna förutsättningar och behov.

15. Reserverade dagar, punkt 6 (V)

av Isabell Mixter (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 8 och
avslår motionerna
2024/25:545 av Kalle Olsson (S),
2024/25:604 av Alexander Christiansson (SD),
2024/25:956 av Martin Ådahl (C),
2024/25:1141 av Mathias Bengtsson (KD),
2024/25:1147 av Mikael Oscarsson (KD) yrkande 2,
2024/25:1251 av Louise Thunström m.fl. (S),
2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 5,
2024/25:1412 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 22,
2024/25:1800 av Annika Strandhäll (S),
2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 5,
2024/25:3069 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S) yrkande 8 och
2024/25:3097 av Markus Wiechel (SD).

Ställningstagande

Föräldraförsäkringen bör individualiseras och delas lika mellan föräldrarna, utan möjlighet att överlåta dagar. En individualisering bör givetvis också ta hänsyn till att familjer kan se ut på olika sätt.

16. Överlåtelse av föräldrapenning, punkt 7 (S)

av Anders Ygeman (S), Sanne Lennström (S), Jessica Rodén (S), Åsa Eriksson (S) och Ola Möller (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 6–8 och
avslår motion

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 35.

Ställningstagande

De nya reglerna för att överlåta föräldrapenningdagar bör ändras eftersom de medför en risk för att föräldraförsäkringen i förlängningen kommersialiseras, nyttjas av barnflickor och utvecklas till ett s.k. nannysystem. Reglerna öppnar också upp för möjligheter till fusk och välfärds kriminalitet och de riskerar även att försämra möjligheten att nå målet om jämställt föräldraskap. Vi anser därför att reglerna för överlåtelse av föräldrapenningdagar inledningsvis bör begränsas och endast bör omfatta ensamstående samt att möjligheterna att

överlåta föräldrapenning bör begränsas till 60 dagar. Ensamstående kan vara en rimlig grupp att börja med eftersom de behöver mest hjälp med livspusslet. Efter att detta utvärderats kan man överväga att gå vidare med att utvidga möjligheterna till överlåtelsen av föräldrapenning.

Eftersom regeringen valde att gå vidare med förslagen, trots remisskritiken, finns det skäl att vara vaksam inför det nya förslagets effekter. Utfallet av förändringen bör följas upp, inte minst ur jämställdhetssynpunkt, för att stävja fusk och välfärds kriminalitet.

17. Överlåtelse av föräldrapenning, punkt 7 (C)

av Anders W Jonsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 35 och
avslår motion

2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkandena 6–8.

Ställningstagande

De nya reglerna om möjligheten att överlåta föräldrapenningdagar i föräldraförsäkringen bör utvärderas redan nu för att granska effekterna och bedöma om möjligheten bör vidgas till att omfatta fler dagar.

18. Uttag över tid av föräldrapenning, punkt 8 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Clara Aranda (SD), Daniel Persson (SD) och
Nima Gholam Ali Pour (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkandena 6 och 7 samt
avslår motionerna

2024/25:1147 av Mikael Oscarsson (KD) yrkande 1,

2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 13 och

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 33.

Ställningstagande

Regeringen bör överväga att ta bort fyraårsregeln och verka för att åstadkomma ökad flexibilitet i föräldrapenningen. I dag går många föräldrapenningdagar förlorade på grund av regelverket som innebär att bara ett visst antal dagar kan sparas efter det att barnet fyllt fyra år. Fler dagar bör frigöras så att föräldrar kan använda föräldrapenning t.ex. när förskolan är stängd eller för barn i grundskolan som inte går på fritids.

19. Uttag över tid av föräldrapenning, punkt 8 (V)

av Isabell Mixter (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 13 och

avslår motionerna

2024/25:1147 av Mikael Oscarsson (KD) yrkande 1,

2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkandena 6 och 7 samt

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 33.

Ställningstagande

Regeringen bör återkomma med förslag om att styra uttaget av föräldradagar till barnets första levnadsår och undvika att försäkrade sparar föräldradagar under längre tid, baserat på slutbetänkandet Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn – en ny modell för föräldraförsäkringen (SOU 2017:101).

20. Uttag över tid av föräldrapenning, punkt 8 (C)

av Anders W Jonsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 33 och

avslår motionerna

2024/25:1147 av Mikael Oscarsson (KD) yrkande 1,
2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkandena 6 och 7 samt
2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 13.

Ställningstagande

Föräldraförsäkringen är avsedd att ge tid för omvårdnad och anknytning under barnets första levnadsår. Därför bör 80 procent av föräldrapenningdagarna tas ut innan barnet har fyllt tre år, i stället för som i dag fyra år. Fördelningen av uttaget av föräldrapenning behöver ses över.

21. Snabbhetspremien, punkt 9 (S, C)

av Anders Ygeman (S), Sanne Lennström (S), Jessica Rodén (S), Åsa Eriksson (S), Ola Möller (S) och Anders W Jonsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:360 av Azadeh Rojhan (S),

2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 9 och

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 37 och

avslår motionerna

2024/25:1665 av Camilla Rinaldo Miller (KD) och

2024/25:2639 av Märta Stenevi m.fl. (MP).

Ställningstagande

Snabbhetspremien i föräldraförsäkringen bör avskaffas. När kvinnor har kort tid mellan förlossningar kan det medföra förlossningsskador och ökad risk för tidig födsel. Om premien tas bort helt kan det leda till att kvinnor i större utsträckning arbetar heltid mellan graviditeterna, vilket kan öka den ekonomiska självständigheten för kvinnor, på kort och lång sikt.

22. Snabbhetspremien, punkt 9 (MP)

av Malte Tängmark Roos (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:2639 av Märta Stenevi m.fl. (MP) och
avslår motionerna

2024/25:360 av Azadeh Rojhan (S),

2024/25:1665 av Camilla Rinaldo Miller (KD),

2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 9 och

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 37.

Ställningstagande

Dagens system för med sig många negativa konsekvenser för framför allt kvinnor. Lång frånvaro från arbetsmarknaden är en, men också att samhället tvingar fram täta graviditeter. Regeringen bör därför skyndsamt utreda en förlängning av SGI-skyddet av föräldrapenningen så att fler kvinnor kan arbeta deltid utan att för den sakens skull tvingas att föda barn tätare än vad som kanske egentligen passar familjen, arbetssituationen och hälsan.

23. Socialförsäkringsskyddet för gravida, punkt 10 (S, V)

av Anders Ygeman (S), Sanne Lennström (S), Jessica Rodén (S), Åsa Eriksson (S), Ola Möller (S) och Isabell Mixter (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:1809 av Patrik Lundqvist m.fl. (S),

2024/25:2636 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 1–5 och

2024/25:3026 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 9 och
avslår motion

2024/25:2636 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 6.

Ställningstagande

Regeringen bör snarast gå vidare med förslagen i betänkandet Ett modernare socialförsäkringsskydd för gravida (SOU 2023:23). Förslaget om icke behovsprövad graviditetspenning bör dock ändras så att de sista 21 kalenderdagarna före den beräknade förlossningen ska kunna nyttjas fram t.o.m. dagen före den faktiska förlossningen i stället för föreslagna 7 kalenderdagar.

24. Socialförsäkringsskyddet för gravida, punkt 10 (MP)

av Malte Tängmark Roos (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:1809 av Patrik Lundqvist m.fl. (S) och

2024/25:2636 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkandena 1–6 och

bifaller delvis motion

2024/25:3026 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 9.

Ställningstagande

Regeringen bör snarast gå vidare med förslagen i betänkandet Ett modernare socialförsäkringsskydd för gravida (SOU 2023:23). Förslaget om icke behovsprövad graviditetsspenning bör dock ändras så att de sista 21 kalenderdagarna före den beräknade förlossningen ska kunna nyttjas fram t.o.m. dagen före den faktiska förlossningen i stället för föreslagna 7 kalenderdagar. Förslaget om att finansiera graviditetsspenningen genom att slopa flerbarnstillägget för det andra barnet bör däremot inte genomföras. En reform som syftar till att stärka kvinnors rättigheter och ekonomi bör inte finansieras genom att man samtidigt tar bort ett viktigt stöd för utsatta grupper där just kvinnor är överrepresenterade.

25. Tillfällig föräldrapenning för vårdåtgärder i skolan, punkt 11 (S, V, MP)

av Anders Ygeman (S), Sanne Lennström (S), Jessica Rodén (S), Åsa Eriksson (S), Ola Möller (S), Malte Tängmark Roos (MP) och Isabell Mixter (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 11.

Ställningstagande

I delbetänkandet VAB för vårdåtgärder i skolan (SOU 2021:41) föreslås att det ska införas en ny ersättning för föräldrar till barn med en sjukdom eller funktionsnedsättning som, när det behövs, ger dem rätt till tillfällig föräldrapenning. Förslaget bör genomföras. Det kan t.ex. gälla när föräldrarna behöver gå ifrån jobbet för att medverka i introduktion av barnets behov av hjälp med vård- eller behandlingsåtgärder i skolan.

26. Översyn av tillfällig föräldrapenning, punkt 12 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Clara Aranda (SD), Daniel Persson (SD) och Nima Gholam Ali Pour (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkandena 2, 9 och 10 samt

2024/25:1412 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 23 och

avslår motionerna

2024/25:2245 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD) och

2024/25:2624 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

Regeringen bör utreda möjligheten att införa en ny form av tillfällig föräldrapenning vid mödravårdsbesök för båda föräldrarna. Båda föräldrarna bör ha en lagstadgad rätt att besöka mödravården så snart graviditeten är ett faktum och mödravårdsbesök inleds, oavsett eventuella komplikationer med graviditeten, och få tillfällig föräldrapenning för dessa besök.

Vidare bör möjligheten att utöka antalet dagar med sorgepeng utredas. Det bör ges ökat utrymme till sorgearbete och lugn.

Även möjligheten att utöka antalet pappadagar vid barns födsel eller adoption bör utredas. Föräldrar bör få mer tid tillsammans.

27. Översyn av tillfällig föräldrapenning, punkt 12 (MP)

av Malte Tängmark Roos (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:2624 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 1 och avslår motionerna

2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkandena 2, 9 och 10,

2024/25:1412 av Michael Rubbestad m.fl. (SD) yrkande 23 och

2024/25:2245 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD).

Ställningstagande

Rätten till tillfällig föräldrapenning under skoltid under vissa omständigheter bör utredas. Det gäller familjer med barn med funktionsnedsättning, och barn som av andra skäl inte klarar av sin skolgång i skolan utan stöd hemifrån. Barns rätt till en god utbildning och en trygg arbetsmiljö i skolan bör säkras, och föräldrar bör i linje med detta ges rätt till ledighet från arbetet om det krävs för att säkerställa barns skolgång.

28. Barnbidrag och flerbarnstillägg, punkt 13 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Clara Aranda (SD), Daniel Persson (SD) och Nima Gholam Ali Pour (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4 samt avslår motionerna

2024/25:599 av Malin Björk (C),

2024/25:643 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD),

2024/25:2721 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) och

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 41.

Ställningstagande

Möjligheten till tillägg till barnbidraget för ensamstående vårdnadshavare bör utredas. Ur jämställdhetssynpunkt är det viktigt att ensamstående vårdnadshavare omfattas eftersom en stor andel av dem är kvinnor med svag ekonomi. En utredning bör därför se över frågan och vid behov lämna författningsförslag.

Flerbarnstillägget bör avskaffas. Det bidrar till ökad segregation, minskad jämställdhet och en ekonomisk belastning för samhället. Utformningen av dagens barnbidrag och flerbarnstillägg missar en särskild grupp som är ensamstående föräldrar.

29. Barnbidrag och flerbarnstillägg, punkt 13 (C)

av Anders W Jonsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 41 och
avslår motionerna
2024/25:599 av Malin Björk (C),
2024/25:643 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD),
2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4 samt
2024/25:2721 av Ann-Sofie Lifvenhage (M).

Ställningstagande

Flerbarnstillägget för barn nummer två bör avskaffas. Riksrevisionen konstaterar i en rapport att det flerbarnstillägg för barn nummer två som infördes 2005, inte har fått den önskade fördelningsmässiga träffsäkerheten och anser att den delen av tillägget bör tas bort (RiR 2020:09).

30. Översyn av flerbarnstillägg, punkt 14 (S)

av Anders Ygeman (S), Sanne Lennström (S), Jessica Rodén (S), Åsa Eriksson (S) och Ola Möller (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 10 och
avslår motionerna
2024/25:1742 av Angelica Lundberg och Markus Wiechel (båda SD),
2024/25:2099 av Lars Beckman (M) och
2024/25:2870 av Ann-Sofie Lifvenhage (M).

Ställningstagande

Flerbarnstillägget bör ses över för att säkerställa att det är träffsäkert ur ett fördelningspolitiskt perspektiv. Stödet ökar med antalet barn, men når inte alltid de familjer som har störst behov av ekonomiskt stöd. Det finns också en risk att utformningen av bidraget i vissa fall bidrar till att förstärka segregation, genom att det inte i tillräcklig utsträckning stimulerar till etablering på arbetsmarknaden eller i studier. En översyn bör därför göras i syfte att säkerställa att familjepolitiska stöd bättre bidrar till jämlika livschanser för barn.

31. Bostadsbidrag, punkt 15 (V)

av Isabell Mixter (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 6 och
avslår motion

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 39 och 40.

Ställningstagande

Möjligheten att flytta ansvaret för bostadsbidraget för studenter från Försäkringskassan till Centrala studiestödsnämnden bör ses över. Om en ansökan om studiemedel kombineras med ansökan om bostadsbidrag kan det minska risken för skuldsättning. Dessutom skulle det innebära ett enhetligare system. I dag baseras bostadsbidraget på inkomster under ett år och studiemedel på inkomster under ett halvår.

32. Bostadsbidrag, punkt 15 (C)

av Anders W Jonsson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkandena 39 och 40 samt avslår motion

2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V) yrkande 6.

Ställningstagande

Regeringen bör se över om barns dedikerade tillgångar från exempelvis arv eller brottsofferersättningar kan undantas vid bedömningen av hushållets inkomster vid ansökan om bostadsbidrag. Exempelvis kan ett barn ha dedikerade tillgångar såsom arv som är låsta för användning fram till barnets 18-årsdag, en brottsofferersättning eller ett skadestånd.

Vidare behöver gränsdragningen mellan hemmavarande barn och umgängesbarn beaktas när det gäller effekter för olika familjekonstellationer i fråga om bostadsbidraget. Enligt Försäkringskassan är gränsen tolv dagar per månad, dvs. cirka tre dagar per vecka. Det innebär att en förälder som har vårdnaden om sitt barn ca 40 procent av tiden riskerar att inte beviljas bostadsbidrag.

33. Beräkning av bostadsbidrag, punkt 16 (S, V, MP)

av Anders Ygeman (S), Sanne Lennström (S), Jessica Rodén (S), Åsa Eriksson (S), Ola Möller (S), Malte Tängmark Roos (MP) och Isabell Mixter (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkande 5 och

2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 12 i denna del.

Ställningstagande

Månadsavstämningar av bostadsbidraget bör införas skyndsamt i enlighet med förslagen i BUMS-utredningen (SOU 2021:101). I utredningens slutbetänkande föreslås att de uppskattade inkomster som ligger till grund för bostadsbidraget ska ersättas med månadsavstämningar av bostadsbidraget så att de nivåer som betalas ut står i relation till hushållets faktiska inkomster. Det kan minska risken för skuldsättning.

34. Underhållsstöd, punkt 17 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Clara Aranda (SD), Daniel Persson (SD) och Nima Gholam Ali Pour (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 13 och avslår motion

2024/25:1657 av Karin Sundin (S) yrkande 8.

Ställningstagande

De parallella systemen i underhållsbidrag och underhållsstöd behöver ses över. Modellen bör utformas så att fler föräldrar betalar underhåll som motsvarar den egna levnadsstandarden och så att det beräknas utifrån årsinkomst och med hänsyn till faktisk betalningsförmåga.

35. Beräkning av underhållsstöd, punkt 18 (S, MP)

av Anders Ygeman (S), Sanne Lennström (S), Jessica Rodén (S), Åsa Eriksson (S), Ola Möller (S) och Malte Tängmark Roos (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S) yrkande 12 i denna del.

Ställningstagande

Förslagen från BUMS-utredningen om att använda s.k. månadsuppgifter vid beräkning av underhållsstöd (SOU 2021:101) bör genomföras. Den nuvarande utformningen av regelverket leder till betydande problem med träffsäkerhet och skuldsättning, vilket inte är rimligt. Utredningens förslag bereds av regeringen och införandet bör kunna påbörjas under 2025.

36. Övriga familjeförmåner, punkt 19 (SD)

av Ludvig Aspling (SD), Clara Aranda (SD), Daniel Persson (SD) och Nima Gholam Ali Pour (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 19,

2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkandena 14, 17 och 18 samt

2024/25:1402 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkandena 10 och 11 samt avslår motionerna

2024/25:93 av Magnus Jacobsson (KD) yrkande 2,

2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 15–17 och

2024/25:2624 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 2.

Ställningstagande

Möjligheten att stärka adoptionsbidraget bör ses över. Ett stärkt bidrag har en omfördelande effekt som gör att även hushåll med medelinkomst eller låg inkomst får en större benägenhet att adoptera.

Regeringen bör se till att det införs krav på intyg vid ansökan om efterlevandestöd. Det kan minska risken för felaktiga utbetalningar och bedrägerier. Det bör även införas krav på medborgarskap vid ansökan om efterlevandestöd. Vidare bör regeringen utreda och ta fram förslag så att stödet endast utges till barn som är medborgare i Sverige eller ett annat EU- eller EES-land, och det bör ställas krav på att den avlidne föräldern vid tiden för dödsfallet var folkbokförd i Sverige eller hade medborgarskap i Sverige eller ett annat EU- eller EES-land.

Hanteringen av handläggningstiderna för omvårdnadsbidraget och merkostnadsersättningen behöver följas upp. Under 2023 ökade antalet ansökningar kraftigt, och Försäkringskassan varnade för att handläggningstiderna kunde växa under 2024. Under hösten 2023 låg väntetiden på tre månader. Även fördelningen av omvårdnadsbidraget mellan könen behöver utredas. Det är ungefär dubbelt så många pojkar som beviljas omvårdnadsbidrag jämfört med antalet flickor. En analys bör göras av varför det är så stor skillnad.

37. Övriga familjeförmåner, punkt 19 (V)

av Isabell Mixter (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 15–17 och avslår motionerna

2024/25:93 av Magnus Jacobsson (KD) yrkande 2,

2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 19,

2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkandena 14, 17 och 18,

2024/25:1402 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkandena 10 och 11 samt

2024/25:2624 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 2.

Ställningstagande

Regeringen bör återkomma med förslag om att förtydliga synen på föräldraansvaret enligt lagstiftarens intentioner. ISF har i en rapport kritiserat Försäkringskassans syn på föräldrarnas ansvar, vilken leder till lägre eller utebliven ersättning inom omvårdnadsbidraget för många föräldrar (rapport 2020:5). Även i tidigare rapporter har ISF framfört att det behöver tydliggöras vad som kan anses ingå i det normala föräldraansvaret.

Vidare bör regeringen återkomma med förslag om att åtgärda bristerna i omvårdnadsbidraget och merkostnadsersättningen enligt ISF:s utredning när det gäller Försäkringskassans tillämpning. Det bör säkerställas att ingen drabbas under den period då frågan granskas och bereds. Regeringen bör även återkomma med förslag om att säkerställa kompensation för de som drabbats och riskerar att drabbas av bristerna under införandet av omvårdnadsbidraget.

38. Övriga familjeförmåner, punkt 19 (MP)

av Malte Tängmark Roos (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2024/25:2624 av Märta Stenevi m.fl. (MP) yrkande 2 och avslår motionerna

2024/25:93 av Magnus Jacobsson (KD) yrkande 2,
2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD) yrkande 19,
2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkandena 14, 17 och 18,
2024/25:1402 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkandena 10 och 11 samt
2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V) yrkandena 15–17.

Ställningstagande

Rätten till omvårdnadsbidrag under skoltid under vissa omständigheter behöver utredas. Regelverken kring vård av barn och omvårdnadsbidrag bör vara flexibla för att säkra barns rätt till en god utbildning och en trygg arbetsmiljö i skolan samt föräldrars rätt till ledighet från arbetet om det krävs för att säkerställa barns skolgång.

Särskilt yttrande

Reserverade dagar, punkt 6 (SD)

Ludvig Aspling (SD), Clara Aranda (SD), Daniel Persson (SD) och Nima Gholam Ali Pour (SD) anför:

Om vårt förslag till ställningstagande i fråga om reserverade dagar i föräldraförsäkringen (res. 14) avslås i den förberedande omröstningen i kammaren avser vi att i huvudomröstningen stödja utskottets förslag om att riksdagen ska avslå samtliga motionsyrkanden under förslagspunkten. Anledningen är att vi vill ta bort alla reserverade dagar i föräldraförsäkringen. Då förslaget av Socialdemokraterna och Miljöpartiet (res. 13) innebär att fler dagar ska reserveras än vad som gäller i dag står vårt förslag närmare utskottets förslag, som innebär att antalet reserverade dagar lämnas oförändrat.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2024/25:78 Riksrevisionens rapport om bostadsbidragets måluppfyllelse.

Följdmotionerna

2024/25:3315 av Isabell Mixter m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör genomföra en översyn av bostadsbidraget för att säkerställa att det bättre uppfyller sina mål och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen återkommande bör följa upp bostadsbidragets måluppfyllelse när det gäller både ekonomisk familjepolitik och trångboddhet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utvärdera om bostadsbidraget är en lämplig förmån för att stötta ekonomiskt svaga hushåll i ekonomiskt svåra tider och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att stärka bostadsbidraget enligt Vänsterpartiets förslag och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3318 av Märta Stenevi m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i linje med Riksrevisionens rekommendation tillsätta en utredning om bostadsbidragets reformering och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i utredningen utvärdera ett nytt familjepolitiskt mål för bostadsbidraget och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att permanenta det tillfälliga tilläggsbidraget inom bostadsbidraget tills en reformering av bostadsbidraget genomförs och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2024/25

2024/25:93 av Magnus Jacobsson (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om efterlevandestöd och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:255 av Josef Fransson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att ta fram ett program för att stimulera familjebildning och barnafödande och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:347 av Markus Kallifatides (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur bostadsbidraget ska kunna indexeras i linje med inflationen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur underhållsstödet ska kunna indexeras i linje med inflationen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur barnbidraget ska kunna indexeras i linje med inflationen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:360 av Azadeh Rojhan (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa snabbhetspremien i föräldraförsäkringen i enlighet med förslaget från Utredningen om en modern föräldraförsäkring (SOU 2017:101) och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:545 av Kalle Olsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga åtgärder för en mer jämställd föräldraförsäkring och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:553 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning för att se över de möjligheter som finns för att underlätta föräldraledighet i ensamföretag och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:599 av Malin Björk (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en modell för behovsprövning av barnbidraget och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:604 av Alexander Christiansson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avkvotera föräldraförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:643 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att förändra reglerna för barnbidrag och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:730 av Yasmine Bladelius och Hanna Westerén (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nollvision och en översyn av den ekonomiska familjepolitiken med syftet att bekämpa barnfattigdomen i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:856 av Lorena Delgado Varas m.fl. (V):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning som ser över hur ansvaret för bostadsbidrag för studenter kan flyttas från Försäkringskassan till CSN, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:862 av Patrik Björck (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att på sikt överväga en permanentning av den tillfälliga bostadsbidragshöjningen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:956 av Martin Ådahl (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur föräldraförsäkringen kan delas i tre lika delar, där en tredjedel var av den ersatta föräldraledigheten är knuten till den ena föräldern och den tredje delen kan delas mellan föräldrarna enligt överenskommelse, med undantag för ensamstående föräldrar som har rätt att utnyttja hela föräldraledigheten, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:1141 av Mathias Bengtsson (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en helt fri föräldraförsäkring med fler dubbeldagar och avskaffad kvotering och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1142 av Gudrun Brunegård (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten för en rätt för föräldrar att vara lediga från jobbet med ersättning, liknande vab, vid familjebehandling med familjeterapeut och liknande och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1147 av Mikael Oscarsson (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda att stegvis utöka föräldraförsäkringen med 6 månader från 13 till 19 månader och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta föräldrarna bestämma fördelningen av föräldraförsäkringen och om att ta bort kvoteringen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1251 av Louise Thunström m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur föräldraförsäkringen kan individualiseras och anpassas till olika familjekonstellationer och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1325 av Märta Stenevi m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt utreda en genomgripande reformering av bostadsbidraget och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utredningens direktiv ska syfta till att fler hushåll ska omfattas av bostadsbidraget och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utredningens direktiv ska syfta till att fler hushåll med bostadsbidrag ska kunna efterfråga tillräckligt rymliga bostäder och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utredningens direktiv ska syfta till att fler hushåll med bostadsbidrag ska klara normala levnadskostnader efter hyra och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utredningens direktiv ska syfta till att fler hushåll med bostadsbidrag ska kunna efterfråga bostäder med genomsnittlig hyresnivå och tillkännager detta för regeringen.

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utredningens direktiv ska undersöka behovet av att omfatta fler typer av hushåll för en bättre fungerande bostadsmarknad och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1366 av Carina Ståhl Herrstedt m.fl. (SD):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att stärka adoptionsstödet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1400 av Daniel Persson m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att införa en ny form av tillfällig föräldrapenning vid mödravårdsbesök för båda föräldrarna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa flerbarnstillägget och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten till tillägg för ensamstående vårdnadshavare och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa reserverade dagar i föräldraförsäkringen och ge tillbaka valfriheten till familjerna och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att ta bort fyraårsregeln och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för en förändring av regelverket för att åstadkomma ökad flexibilitet i föräldrapenningen och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av föräldrapenningen för att stärka den och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att utöka antalet dagar med sorgepeng och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att utöka antalet pappadagar vid barns födsel eller adoption och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att stärka bostadsbidraget och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de parallella systemen i underhållsbidrag och underhållsstöd bör utredas och tillkännager detta för regeringen.

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att höja adoptionsbidraget och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återinföra krav på intyg vid ansökan om efterlevandestöd och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om krav på medborgarskap vid ansökan om efterlevandestöd och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1402 av Daniel Persson m.fl. (SD):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp hanteringen av de långa handläggningstiderna för omvårdnadsbidraget och merkostnadsersättningen och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda fördelningen av omvårdnadsbidraget mellan könen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1412 av Michael Rubbestad m.fl. (SD):

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en förändring av föräldraförsäkringen så att de reserverade dagarna avskaffas och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en utökning av antalet pappadagar vid barns födsel och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1657 av Karin Sundin (S):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för att betala ut underhållsbidrag direkt från Försäkringskassan och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1661 av Camilla Rinaldo Miller (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda att ta bort begränsningen av antalet dubbeldagar och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1665 av Camilla Rinaldo Miller (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett skydd av den sjukpenninggrundande inkomsten för föräldralediga i tre år och tillkännager det för regeringen.

2024/25:1742 av Angelica Lundberg och Markus Wiechel (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att avskaffa flerbarnstillägget och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1800 av Annika Strandhäll (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur föräldraförsäkringen kan byggas ut och individualiseras inom ramen för en fastställd tidsplan och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1809 av Patrik Lundqvist m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fler steg för ett mer jämställt socialförsäkringsskydd för gravida och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1812 av Patrik Lundqvist m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheten att gymnasieelevers CSN-bidrag, på grund av frånvaro, inte ska påverka barnpensionen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1844 av Patrik Lundqvist m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur bostadsbidraget kan förstärkas och inflationsskyddas och tilläggsbeloppet permanentas och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:1926 av Isabell Mixter m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att indexera tak och ersättningsnivåer inom den ekonomiska familjepolitiken fr.o.m. 2027 och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med en strategi för att säkerställa att den ekonomiska familjepolitiken bättre når sitt mål och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten att trappa ned vissa ersättningar inom den ekonomiska familjepolitiken i syfte att möjliggöra en omställning när ersättningarna upphör och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med en modell för bostadsbidraget baserad på Vänsterpartiets förslag och tillkännager detta för regeringen.

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör påskynda införandet av månadsavstämningar i bostadsbidraget i enlighet med BUMS-utredningen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att prisindexera barnbidraget fr.o.m. 2026 och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om en individualiserad föräldraförsäkring och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att införa en lagstadgad rätt till ersättning för föräldrar att närvara vid vårdrelaterade besök i samband med graviditet och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja taken i föräldraförsäkringen (föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning och graviditetspenning) så att 80 procent av löntagarna har inkomster under taket, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag baserat på modellen i slutbetänkandet Jämställt föräldraskap och goda uppväxtvillkor för barn – en ny modell för föräldraförsäkringen (SOU 2017:101) om att styra uttaget av föräldradagar till barnets första levnadsår och undvika att försäkrade sparar föräldradagar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om ett förtydligande av synen på föräldraansvaret enligt lagstiftarens intentioner och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att åtgärda bristerna i omvårdnadsbidraget och merkostnadsersättningen enligt ISF:s utredning när det gäller Försäkringskassans tillämpning och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att säkerställa kompensation för de som drabbats och riskerar att drabbas av bristerna i införandet av omvårdnadsbidraget, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:2099 av Lars Beckman (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över behoven av en omfördelning av flerbarnstillägget till ett förstabarnstillägg och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2127 av Sanna Backeskog m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att gymnasieelevers CSN-bidrag inte ska påverka andra ekonomiska stöd som bostadsbidrag, flerbarnstillägg och förlängt underhållsstöd och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2131 av Sanna Backeskog m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett arbete med en översyn av barns ekonomiska villkor med syftet att ge alla barn en uppväxt fri från ekonomisk fattigdom och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2245 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att utöka antalet dagar med sorgepeng och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2338 av Jamal El-Haj (-):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja barnbidraget för att motverka barnfattigdom och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att indexera barnbidraget och införa en automatisk justering baserad på inflation och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2618 av Rasmus Ling m.fl. (MP):

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda inrättandet av ett särskilt flyttstöd för personer som tvingats fly undan våld i nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:2623 av Katarina Luhr m.fl. (MP):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om höjning och permanent indexering av bostadsbidraget för barnfamiljer och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2624 av Märta Stenevi m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda rätt till tillfällig föräldrapenning under skoltid under vissa omständigheter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda rätt till omvårdnadsbidrag under skoltid under vissa omständigheter och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2626 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utredningen ska undersöka möjligheten för familjehemsföräldrar att omfattas av föräldraförsäkringens regelverk när de tar emot ett barn för placering, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:2636 av Märta Stenevi m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det i sjukpenningregelverket ska förtydligas att en gravid inte ska anses vara frisk om en icke-gravid hade ansetts vara sjuk med motsvarande symtom och arbete, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att taket vid beräkning av den sjukpenninggrundande inkomsten i graviditetspenningen ska höjas till samma nivå som inom sjukpenningen, 10 prisbasbelopp, och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att graviditetspenning ska kunna utgå till och med dagen före faktisk förlossning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en icke behovsprövad graviditetspenning ska kunna nyttjas de sista 21 kalenderdagarna innan beräknad förlossning och fram till och med dagen före den faktiska förlossningen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra övriga förslag i slutbetänkandet från SOU 2023:23 och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avvisa förslaget om att finansiera en förstärkning av graviditetspenningen genom att slopa flerbarnstillägget för andra barnet och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2637 av Märta Stenevi m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att permanent inflationssäkra barnbidraget och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att permanent inflationssäkra underhållsstödet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om höjning och permanent indexering av bostadsbidraget för barnfamiljer och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2639 av Märta Stenevi m.fl. (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt utreda en förlängning av skyddet för föräldrapenningen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2721 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att behovspröva barnbidraget och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:2870 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att utreda att invertera flerbarnstillägget vid barn- och studiebidrag och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3026 av Anders Ygeman m.fl. (S):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sjukförsäkringsskyddet för gravida och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3028 av Anders Ygeman m.fl. (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att stärka den ekonomiska familjepolitiken och stötta de barnfamiljer som drabbats hårt av krisen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en mer jämställd och individualiserad föräldraförsäkring och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den överlåtelse av föräldrapenning som infördes den 1 juli endast ska kunna överlätas av ensamstående föräldrar och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den överlåtelse av föräldrapenning som infördes den 1 juli ska begränsas till 60 dagar och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp införandet av överlåtelse av föräldrapenning mot bakgrund av riskerna för välfärds kriminalitet och fusk vid överlåtelse av dagar och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa den s.k. snabbhetspremien i föräldraförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över flerbarnstillägget i syfte att ersätta det med ett mer träffsäkert familjepolitiskt stöd och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att modernisera och förenkla reglerna för tillfällig föräldrapenning för vårdåtgärder i skolan och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra förslagen från den statliga BUMS-utredningen om användning av s.k. månadsuppgifter vid beräkning av bostadsbidrag och underhållsstöd och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3052 av Annika Hirvonen m.fl. (MP):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flyktingar och andra som flyttar till Sverige ska ha samma rätt till föräldraförsäkring som andra och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flyktingar och andra som flyttar till Sverige ska ha samma rätt till barnbidrag som andra och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flyktingar och andra som flyttar till Sverige ska ha samma rätt till flerbarnstillägg som andra och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flyktingar och andra som flyttar till Sverige ska ha samma rätt till bostadsbidrag som andra och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flyktingar och andra som flyttar till Sverige ska ha samma rätt till merkostnadsersättning och omvårdnadsbidrag som andra och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flyktingar från Ukraina ska ges samma rättigheter till barnbidrag och andra bosättningsbaserade rättigheter som gäller för andra som är folkbokförda i Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2024/25:3069 av Ardalan Shekarabi m.fl. (S):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en jämställd föräldraförsäkring och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3075 av Jennie Nilsson m.fl. (S):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa utvecklingen för bostadsbidraget med tilläggsbidraget som ett bostadspolitiskt viktigt verktyg för ekonomiskt svaga hushåll och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3097 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa kvoteringsen av föräldraförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3105 av Märta Stenevi m.fl. (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt införa en ny ersättning inom ramen för föräldraförsäkringen för ledighet från arbete vid insatser från socialtjänsten och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3157 av Helena Vilhelmsson m.fl. (C):

52. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en ny jämställdhetsbonus i föräldraförsäkringen och en jämställdhetsbonus för vård av barn och tillkännager detta för regeringen.

2024/25:3158 av Martina Johansson m.fl. (C):

30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en modern, liberal politik för barnens bästa och för jämställda och jämlika villkor för alla föräldrar och tillkännager detta för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att införa en ny jämställdhetsbonus liksom en jämställdhetsbonus för vård av barn och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast bör återkomma med förslag om att avskaffa lägstanivådagarna i föräldraförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att 80 procent av dagarna ska tas ut innan barnet har fyllt tre år, i stället för som i dag fyra år, och tillkännager detta för regeringen.
34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det ska vara tillåtet med ett obegränsat antal dubbeldagar och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tidigt utvärdera de nya reglerna om möjlighet till överlåtelse av föräldradagar i föräldraförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
36. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att koppla skyddet av en förälders

- sjukpenninggrundande inkomst till hur länge hen har varit ledig i stället för till barnets ålder och tillkännager detta för regeringen.
37. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt bör presentera förslag om att avskaffa den s.k. snabbhetspremien och tillkännager detta för regeringen.
 38. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast bör svara på ett tillkännagivande om att en företagare under sin föräldraledighet ska kunna bedriva viss begränsad administrativ, styrande verksamhet i sitt företag utan att förlora sin föräldrapenning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 39. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur barns dedikerade tillgångar från exempelvis arv eller brottsofferersättningar kan undantas vid bedömningen av ett hushålls ansökan om bostadsbidrag och tillkännager detta för regeringen.
 40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att gränsdragningen mellan hemmavarande barn och umgängesbarn bör beaktas när det gäller bostadsbidragets effekter på olika familjekonstellationer och tillkännager detta för regeringen.
 41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa flerbarnstillägget för barn nummer två och tillkännager detta för regeringen.